

تثنيه

کتاب تثنيه پنجمین کتاب کتابمقدس است. رویدادهای نوشته شده در این کتاب از آنجا آغاز می‌شود که قوم اسرائیل، پس از چهل سال سرگردانی در بیابان، به کنار رود اردن رسیده‌اند. سرزمین موعود در آنسوی رود قرار دارد.

موسی زبان به سخن می‌گشاید و به هزاران اسرائیلی که آماده ورود به کنعان هستند دستوراتی ابلاغ می‌کند. موسی نخست دلیل چهل سال سرگردانی را ذکر می‌کند، سپس مفاد ده فرمان و دستورات دیگر الهی را که خداوند توسط وی فرستاده بود، به قوم اسرائیل یادآوری می‌کند. («تثنيه» از ریشه «ثانی» و به معنی مجدد و دوباره است. مقصود این است که دستورات و فرمانهایی که در کتابهای قبلی ذکر شده بود، مجدداً در این کتاب توسط موسی بازگو می‌شود و مورد تأکید قرار می‌گیرد.)

در فصلهای 12 الی 26، کتاب تثنيه، موسی دستورات خداوند را برای قوم اسرائیل بازگو می‌کند؛ و در فصلهای 21 الی 26، او قوانین مربوط به روابط بین مردم را مورد بررسی قرار می‌دهد و از بنی اسرائیل می‌خواهد تا از خداوند اطاعت کامل نمایند.

در بخش آخر کتاب، موسی جانشینی برای خود تعیین می‌کند تا قوم اسرائیل را بسوی سرزمین موعود رهبری کند. وی سپس به کوه نبو بالا می‌رود و از آنجا سرزمین کنعان را مشاهده می‌کند. موسی در سن 120 سالگی چشم از جهان بر می‌بندد در حالیکه همچنان «نیرومند بود و چشمش به خوبی می‌دید.»

⁶وقتی ما در کوه حوریب بودیم خداوند، خدایمان به ما فرمود: «به اندازه کافی در اینجا مانده‌اید. اکنون بروید و سرزمین کوهستانی اموریها، نواحی دره اردن، دشتها و کوهستانها، صحرای نگیب و تمامی سرزمین کنعان و لبنان یعنی همه نواحی سواحل مدیترانه تا رود فرات را اشغال نمایید. ⁸تمامی آن را به شما می‌دهم. داخل شده، آن را تصرف کنید، چون این سرزمینی است که من به نیاکان شما ابراهیم و اسحاق و یعقوب و تمامی نسل‌های آینده ایشان وعده داده‌ام.»

موسی قضات تعیین می‌کند

(خروج 18: 13-27)

⁹در آن روزها به مردم گفتم: «شما برای من بار سنگینی هستید و من نمی‌توانم به تنهایی این بار را به دوش بکشم، ¹⁰چون خداوند شما را مثل ستارگان زیاد کرده است. ¹¹خداوند، خدای نیاکانتان، شما را هزار برابر افزایش دهد و طبق وعده‌اش شما را برکت دهد. ¹²ولی من چگونه می‌توانم به تنهایی

1 در این کتاب، سخنرانی موسی خطاب به قوم اسرائیل، زمانی که آنها در بیابان عربیه (واقع در صحرای موآب) در شرق رود اردن بودند، ثبت شده است. شهرهای این ناحیه عبارت بودند از: سوف، فاران، توفل، لابان، حصیروت و دی ذهب. (فاصله کوه حوریب تا قادش برنیع از طریق کوه سعیر یازده روز است*). این سخنرانی در روز اول ماه یازدهم سال چهلم بعد از خروج بنی اسرائیل از مصر ایراد شد. در آن زمان، سیحون، پادشاه اموری‌ها که در حبشون حکومت می‌کرد شکست خورده بود و عوج، پادشاه سرزمین باشان که در عشقاروت حکومت می‌کرد، در آن‌رعی مغلوب شده بود. موسی در این سخنرانی بشرح قوانین و دستورات خداوند می‌پردازد:

دستور به ترک حوریب

* ولی بنی اسرائیل این فاصله کوتاه را در مدت چهل سال طی کردند. قادش برنیع در مرز جنوبی سرزمین موعود قرار داشت.

حاصلخیزی است.»²⁶ ولی قوم از ورود به آنجا خودداری نموده، علیه دستور خداوند قیام کردند.²⁷ آنها در خیمه‌هایشان غرغر و شکایت کرده، گفتند: «لابد خداوند از ما بیزار است که ما را از مصر به اینجا آورده تا به دست اموری‌ها کشته شویم.»²⁸ کار ما به کجا خواهد کشید؟ برادران ما که آن سرزمین را بررسی کرده‌اند با خبرهایشان ما را ترسانده‌اند. آنها می‌گویند که مردم آن سرزمین بلند قدم و قوی هیكل هستند و دیوار شهرهایشان سر به فلک می‌کشد. آنها غولهایی از بنی‌عناق نیز در آنجا دیده‌اند.»

²⁹ ولی من به ایشان گفتم: «نترسید و هراس به دلناتان راه ندهید.»³⁰ خداوند، خدای شما هادی شمامست و برای شما جنگ خواهد کرد، همانطور که قبلاً در مصر و در این بیابان این کار را برای شما کرد. دیده‌اید که در تمام طول راه از شما مراقبت کرده است همانطور که یک پدر از بچش مواظبت می‌کند.»³² ولی با این همه به خداوند اعتماد نکردند،³³ هر چند خداوند در طول راه آنها را هدایت می‌نمود و پیشاپیش آنها حرکت می‌کرد تا مکانی برای برپا کردن اردویشان پیدا کند، و شبها با ستونی از آتش و روزها با ستونی از ابر آنها را راهنمایی می‌نمود.

خداوند قوم اسرائیل را تنبیه می‌کند

(اعداد 14: 20-45)

³⁴ آری، خداوند شکوه‌هایشان را شنید و بسیار غضبناک شد و قسم خورده، گفت: «حتی یک نفر از تمامی این نسل شریر زنده نخواهد ماند تا سرزمین حاصلخیزی را که به پدرانمان وعده داده بودم ببیند مگر کالیب پسر یثنه. من زمینی را که او بررسی کرده است به او و به نسلش خواهم داد، زیرا از من اطاعت کامل نمود.»

³⁷ خداوند بخاطر آنها بر من نیز خشمناک شد و به من فرمود: «تو به سرزمین موعود داخل نخواهی شد.»³⁸ بجای تو، دستیار تو یوشع (پسر نون) قوم را

تمامی دعوای و گرفتاریهایشان را حل و فصل نمایم؟³ بنابراین از هر قبیله چند مرد دانا و مجرب و فهمیده انتخاب کنید و من آنها را به رهبری شما منصوب خواهم کرد.»⁴ ایشان با این امر موافقت کردند⁵ و من افرادی را که آنها از هر قبیله انتخاب کرده بودند برایشان گماردم تا مسئولیت گروه‌های هزار، صد، پنجاه و ده نفری را بعهده گرفته، به حل دعوای آنان بپردازند.⁶ به آنها دستور دادم که در همه حال، عدالت را کاملاً رعایت کنند، حتی نسبت به غریبه‌ها.⁷ به آنها گوشزد کردم: «هنگام داوری از کسی جانبداری نکنید، بلکه نسبت به بزرگ و کوچک یکسان قضاوت نمایید. از مردم نترسید، چون شما از طرف خداوند داوری می‌کنید. هر مسئله‌ای که حل آن برایتان مشکل است نزد من بیاورید تا من آن را فیصله دهم.»⁸ در همان وقت دستورات دیگری را هم که قوم می‌بایست انجام دهند، به ایشان دادم.

بررسی سرزمین کنعان

(اعداد 13: 1-33)

⁹ اینگاه¹⁰ از نگاه طبق دستور خداوند، خدایمان کوه حوریب را ترک گفته، از بیابان بزرگ و ترسناک گذشتیم و سرانجام به میان کوهستانهای اموری‌ها رسیدیم. بعد به قادنس برنیع رسیدیم و من به قوم گفتم: «خداوند، خدایمان این سرزمین را به ما داده است. بروید و همچنانکه به ما امر فرموده آن را تصرف کنید. نترسید و هراس به دلناتان راه ندهید.»

²² ولی آنها جواب دادند: «بیاورید افرادی به آنجا بفرستیم تا آن سرزمین را بررسی کنند و گزارش از شهرهای آنجا به ما بدهند تا ما بدانیم از چه راهی می‌توانیم به آنجا رخنه کنیم.»

²³ این پیشنهاد را پسندیدم و دوازده نفر، یعنی از هر قبیله یک نفر، انتخاب کردم.²⁴ ²⁵ آنها از میان کوهستانها گذشته، به وادی اشکول رسیده، آنجا را بررسی کردند و با نمونه‌هایی از میوه‌های آن سرزمین مراجعت نموده، گفتند: «سرزمینی که خداوند، خدایمان به ما داده است سرزمین

هدایت خواهد کرد. او را تشویق کن تا برای معاهده گرفتن رهبری آماده شود.»³⁹ سپس خداوند خطاب به همه ما فرمود: «من سرزمین موعود را به همان اطفالی که می‌گفتید دشمنان، آنها را به اسارت خواهند برد، به ملکیت خواهم داد.»⁴⁰ اما شما اکنون برگردید و از راهی که بسوی دریای سرخ می‌روید به بیابان بروید.»⁴¹ آنگاه قوم اسرائیل اعتراف نموده، به من گفتند:

«ما گناه کرده‌ایم؛ اما اینک به آن سرزمین می‌رویم و همانطور که خداوند، خدایمان به ما امر فرموده است برای تصاحب آن خواهیم جنگید.» پس اسلحه‌هایشان را به کمر بستند و گمان کردند که غلبه بر تمامی آن ناحیه آسان خواهد بود.

⁴² ولی خداوند به من گفت: «به ایشان بگو که این کار را نکنند، زیرا من با ایشان نخواهم رفت و دشمنانشان آنها را مغلوب خواهند کرد.»⁴³ من به ایشان گفتم، ولی گوش ندادند. آنها مغرور شده، فرمان خداوند را اطاعت نکردند و برای جنگیدن به کوهستان برآمدند.⁴⁴ ولی اموریهایی که در آنجا ساکن بودند برای مقابله با آنها بیرون آمده، مثل زنبور ایشان را دنبال کردند و از سعیر تا حرمه آنها را کشتند.⁴⁵ آنگاه قوم اسرائیل بازگشته، در حضور خداوند گریستند، ولی خداوند گوش نداد.⁴⁶ سپس آنها مدت مدیدی در قادش ماندند.

سالهای آوارگی در بیابان

¹⁰ (ایمی‌ها که قبیله بسیار بزرگی بودند قبلاً در آن ناحیه سکونت داشتند و مثل غولهای عناقی بلند قد بودند.¹¹ ایمی‌ها و عناقی‌ها غالباً رفائی خوانده می‌شوند، ولی موابیها ایشان را ایمی می‌خوانند.¹² در روزگار پیشین حوریها در سعیر سکونت داشتند، ولی ادومی‌ها یعنی اعقاب عیسو آنها را بیرون رانده، جایشان را گرفتند، همانطور که اسرائیل جای مردم کنعان را که خداوند سرزمینشان را به اسرائیل بخشیده بود، گرفتند.)

¹³ خداوند فرمود: «اکنون برخیزید و از رود زارد بگذرید.» ما چنین کردیم.¹⁴ سی و هشت سال پیش، ما قادش را ترک گفته بودیم. همانطور که خداوند فرموده بود، در این مدت تمام جنگجویان ما از بین رفتند.¹⁵ خداوند برضد آنها بود و سرانجام همه آنها را از بین برد.¹⁶ پس از اینکه تمام جنگجویان مردند¹⁷ خداوند به من فرمود: «امروز باید از شهر عار که در مرز مواب است بگذرید.¹⁹ وقتی به سرزمین عمونیها که از نسل لوط هستند نزدیک شدید با آنها کاری نداشته باشید و با ایشان وارد جنگ نشوید، زیرا

هدایت خواهد کرد. او را تشویق کن تا برای معاهده گرفتن رهبری آماده شود.»

³⁹ سپس خداوند خطاب به همه ما فرمود: «من سرزمین موعود را به همان اطفالی که می‌گفتید دشمنان، آنها را به اسارت خواهند برد، به ملکیت خواهم داد.»⁴⁰ اما شما اکنون برگردید و از راهی که بسوی دریای سرخ می‌روید به بیابان بروید.»

⁴¹ آنگاه قوم اسرائیل اعتراف نموده، به من گفتند: «ما گناه کرده‌ایم؛ اما اینک به آن سرزمین می‌رویم و همانطور که خداوند، خدایمان به ما امر فرموده است برای تصاحب آن خواهیم جنگید.» پس اسلحه‌هایشان را به کمر بستند و گمان کردند که غلبه بر تمامی آن ناحیه آسان خواهد بود.

⁴² ولی خداوند به من گفت: «به ایشان بگو که این کار را نکنند، زیرا من با ایشان نخواهم رفت و دشمنانشان آنها را مغلوب خواهند کرد.»

⁴³ من به ایشان گفتم، ولی گوش ندادند. آنها مغرور شده، فرمان خداوند را اطاعت نکردند و برای جنگیدن به کوهستان برآمدند.⁴⁴ ولی اموریهایی که در آنجا ساکن بودند برای مقابله با آنها بیرون آمده، مثل زنبور ایشان را دنبال کردند و از سعیر تا حرمه آنها را کشتند.⁴⁵ آنگاه قوم اسرائیل بازگشته، در حضور خداوند گریستند، ولی خداوند گوش نداد.⁴⁶ سپس آنها مدت مدیدی در قادش ماندند.

2 آنگاه طبق دستور خداوند بازگشتیم و از راهی که بسوی دریای سرخ می‌روید به بیابان رفتیم. سالهای زیادی در اطراف ناحیه کوه سعیر سرگردان بودیم. سرانجام خداوند فرمود:

³ «به اندازه کافی در این کوهستان سرگردان بوده‌اید. حال بسمت شمال بروید.⁴ به قوم بگو که ایشان از مرز سرزمینی خواهند گذشت که به برادرانشان ادومی‌ها تعلق دارد. (ادومی‌ها از نسل عیسو هستند و در سعیر زندگی می‌کنند.) آنها از شما خواهند ترسید،⁵ ولی شما با ایشان نجنگید، چون من تمام سرزمین کوهستانی سعیر را بعنوان ملک

³⁰ ولی سیحون پادشاه موافقت نکرد، زیرا خداوند، خدای شما او را سختدل گردانید تا او را به دست اسرائیل نیاورد کند، همچنانکه الان شده است.

³¹ آنگاه خداوند به من فرمود: «اکنون به تدریج سرزمین سیحون پادشاه را به شما می‌دهم. پس از اینکه آنجا را تصرف کردید، این سرزمین از آن شما خواهد بود.»

³² آنگاه سیحون پادشاه به ما اعلان جنگ داد و نیروهایش را در یاهص بسیج کرد. ³³ ولی خداوند، خدایمان او را به ما تسلیم نمود و ما او را با تمام پسران و افرادش کشتیم و تمامی شهرهایش را به تصرف خود درآورده، همه مردان و زنان و اطفال را از بین بردیم. ³⁵ به غیر از گله‌هایشان، موجود دیگری را زنده نگذاشتیم. این گله‌ها را هم با غنایمی که از تسخیر شهرها به چنگ آورده بودیم با خود بردیم. ³⁶ ما از عروعر که در کناره دره ارنون است تا جلعاد، همه شهرها را به تصرف خود درآوردیم. حتی یک شهر هم در برابر ما قادر به مقاومت نبود، زیرا خداوند، خدایمان تمامی آنها را به ما داده بود. ³⁷ ولی ما به سرزمین بنی‌عمون و به رود بیوق و شهرهای کوهستانی یعنی جاهایی که خداوند، خدایمان قدغن فرموده بود، نزدیک نشدیم.

شکست عوج پادشاه

(اعداد 21: 31-35)

سپس به جانب سرزمین باشان روی آوردیم. **3** عوج، پادشاه باشان لشکر خود را بسیج نموده، در آن‌ری به ما حمله کرد. ولی خداوند به من فرمود که از او نترسم. خداوند به من گفت: «تمام سرزمین عوج و مردمش در اختیار شما هستند. با ایشان همان کنید که با سیحون، پادشاه اموری‌ها در حبشون کردید.» ³ بنابراین خداوند، خدای ما عوج پادشاه و همه مردمش را به ما تسلیم نمود و ما همه آنها را کشتیم. ⁴ تمامی شصت شهرش یعنی سراسر ناحیه ارجوب باشان را به تصرف خود درآوردیم. ⁵ این شهرها با دیوارهای بلند و دروازه‌های پشت بنددار محافظت می‌شد. علاوه بر این شهرها، تعداد زیادی

هیچ زمینی را از سرزمینی که به ایشان بخشیده‌ام، به شما نخواهم داد.»

²⁰ (آن ناحیه نیز زمانی محل سکونت رفائلیها که عمونیا ایشان را زمرمی می‌خوانند، بود. ²¹ آنها قبیله بسیار بزرگی بودند و مثل عناقیها قد بلندی داشتند، ولی خداوند ایشان را هنگام ورود عمونی‌ها از بین برد و عمونی‌ها بجای ایشان در آنجا سکونت کردند. ²² خداوند به همین نحو به اعقاب عیسو در کوه سعیر کمک کرده بود و آنها حوری‌ها را که قبل از ایشان در آنجا سکونت داشتند از بین برده و تا امروز بجای ایشان ساکن شده‌اند. ²³ وضع مشابه دیگر، زمانی اتفاق افتاد که مردم کفتور به قبیله عویها که تا حدود غزه در دهکده‌های پراکنده‌ای سکونت داشتند حمله نموده، آنها را هلاک کردند و بجای ایشان ساکن شدند.)

²⁴ آنگاه خداوند فرمود: «از رود ارنون گذشته، به سرزمین سیحون اموری، پادشاه حبشون داخل شوید. من او را و سرزمینش را به شما داده‌ام. با او بجنگید و سرزمین او را به تصرف خود درآورید. ²⁵ از امروز ترس شما را بر دل مردم سراسر جهان می‌گذارم. آنها آوازه شما را می‌شنوند و به وحشت می‌افتند.»

شکست سیحون پادشاه

(اعداد 21: 30-31)

²⁶ سپس از صحرای قدیموت سفیرانی با پیشنهاد صلح نزد سیحون، پادشاه حبشون فرستادم. ²⁷ پیشنهاد ما این بود: «اجازه دهید از سرزمین شما عبور کنیم. از جاده اصلی خارج خواهیم شد و بطرف مزارع اطراف آن خواهیم رفت. ²⁸ هنگام عبور برای هر لقمه نانی که بخوریم و هر جرعه آبی که بنوشیم، پول خواهیم داد. تنها چیزی که می‌خواهیم، اجازه عبور از سرزمین شماست. ²⁹ انومی‌های ساکن سعیر اجازه عبور از سرزمین خود را به ما دادند. موبایی‌ها هم که پایتختشان در عار است همین کار را کردند. ما از راه اردن به سرزمینی که خداوند، خدایمان به ما داده است می‌رویم.»

دريچه جليل تا درياي مرده و كوه پيسگاه ادامه مي يافت.

¹⁸ آنگاه من به قبيله هاي روثبين و جاد و نصف قبيله منسي ياد آوري كردم كه اگر چه خداوند آن سرزمين را به ايشان داده است با اينحال حق سكونت در آنجا را نخواهند داشت تا زماني كه مردان مسلحشان در پيشاپيش بقيه قبيله ها، آنها را به آنسوي رود اردن يعني به سرزميني كه خدا به ايشان وعده داده، برسانند.

¹⁹ به ايشان گفتم: «ولي زنان و فرزندانتان مي توانند اينجا در اين شهرهايي كه خداوند به شما داده است سكونت کرده، از گله هايتان (كه مي دانم تعدادشان زياد است) مواظبت كنند. ²⁰ شما به برادران خود كمك كنيد تا خداوند به آنها نيز پيروي بدهد. وقتي آنها سرزميني را كه خداوند، خدايتان در آنطرف رود اردن به ايشان داده است تصرف كردند، آنگاه شما مي توانيد به سرزمين خود بازگرديد.»

²¹ بعد به يوشع گفتم: «تو با چشمانت ديدی كه خداوند، خدايت با آن دو پادشاه چگونه عمل نمود. او با تمامی ممالك آنطرف رود اردن نيز همين كار را خواهد كرد. ²² از مردم آنجا نترسيد، چون خداوند، خدايتان براي شما خواهد جنگيد.»

خدا به موسی اجازه ورود به سرزمين

موعود را نمی دهد

^{23، 24، 25} آنگاه از خداوند چنين درخواست نمودم: «ای خداوند، التماس مي كنم اجازه فرمايي از اين رود گذشته، وارد سرزمين موعود بشوم، به سرزمين حاصلخيز آنطرف رود اردن با رشته كوه هاي آن و به سرزمين لبنان. آرزومندم نتيجه بزرگي و قدرتي را كه به ما نشان داده اي ببينم. کدام خدائي در تمام آسمان و زمين قادر است آنچه را كه تو براي ما کرده اي بكند؟»

²⁶ ولي خداوند بسبب گناهان شما بر من غضبناك بود و به من اجازه عبور نداد. او فرمود: «ديگر از اين موضوع سخني بر زبان نياور. ²⁷ تبه بالاي كوه پيسگاه برو. از آنجا مي تواني به هر سو نظر اندازي و

آبادي بي حصار نيز بودند كه به تصرف ما درآمدند. ⁶ ما سرزمين باشان را مثل قلمرو سيحون پادشاه واقع در حشيبون، كاملا نابود كرديم و تمام اهالي آن را چه مرد، چه زن و چه كودك، از بين برديم؛ ⁷ ولي گله ها و غنايم جنگي را براي خود نگاه داشتيم.

⁸ پس ما بر تمام سرزمين دو پادشاه اموري واقع در شرق رود اردن، يعني بر كلييه اراضي از دره ارون تا كوه حرمون، مسلط شديم. ⁹ (صيدونيها كوه حرمون را سربون و اموريها آن را سنير مي خوانند.) ¹⁰ ما كلييه شهرهاي واقع در آن جلگه و تمامی سرزمين جلعاد و باشان را تا شهرهاي سلخه و ادريه تصرف كرديم.

¹¹ ناگفته نماند كه عوج، پادشاه باشان آخرين بازمانده رفتاي هاي غول پيكر بود. تختخواب آهني او كه در شهر ربت، يكي از شهرهاي عمونيه نگهداري مي شود حدود چهار متر طول و دو متر عرض دارد.

قبيله هاي شرق رود اردن

(اعداد 32: 42-1)

¹² در آن موقع، من سرزمين تسخير شده را به قبيله هاي روثبين، جاد و نصف قبيله منسي دادم. به قبيله هاي روثبين و جاد ناحيه شمال عروعر را كه در كنار رود ارون است به اضافه نصف كوهستان جلعاد را با شهرهايش دادم، ¹³ و به نصف قبيله منسي باقيمانده سرزمين جلعاد و تمام سرزمين باشان را كه قلمرو قبلي عوج پادشاه بود واگذار كردم. (منطقه ارجوب درباشان را سرزمين رفتاها نيز مي نامند.) ¹⁴ طايفه يائير از قبيله منسي تمامی منطقه ارجوب (باشان) را تا مرزهاي جشوري ها و معكيا گرفتند و آن سرزمين را به اسم خودشان نامگذاري کرده، آنجا را همچنانكه امروز هم مشهور است حووت يائير (يعني «دهستانهاي يائير») ناميدند. ¹⁵ بعد جلعاد را به طايفه ماخير دادم. ¹⁶ قبيله هاي روثبين و جاد منطقه اي را كه از رود ييوق در جلعاد (كه سرحد عمونيه بود) شروع مي شد و تا وسط جلگه رود ارون امتداد مي يافت، گرفتند. ¹⁷ مرز غربي ايشان رود اردن بود كه از

را به حضور من بخوان و من به ایشان تعلیم خواهم داد تا یاد بگیرند همیشه مرا احترام کنند و دستورات مرا به فرزندانشان بیاموزند.»¹¹ شما در دامنه کوه ایستاده بودید. ابرهای سیاه و تاریکی شدید اطراف کوه را فرا گرفته بود و شعله‌های آتش از آن به آسمان زبانه می‌کشید.¹² آنگاه خداوند از میان آتش با شما سخن گفت. شما کلامش را می‌شنیدید، ولی او را نمی‌دیدید.¹³ او قوانینی را که شما باید اطاعت کنید یعنی «ده فرمان» را اعلام فرمود و آنها را بر دو لوح سنگی نوشت.¹⁴ آری، در همان وقت بود که خدا به من دستور داد قوانینی را که باید بعد از رسیدن به سرزمین موعود اجرا کنید به شما یاد دهم.

نهی از بت‌پرستی

¹⁵ شما در آن روز در کوه حوریب وقتی که خداوند از میان آتش با شما سخن می‌گفت، شکل و صورتی از او ندیدید. پس مواظب باشید¹⁶ مبدا با ساختن مجسمه‌ای از خدا خود را آلوده سازید، یعنی با ساختن بتی به هر شکل، چه به صورت مرد یا زن،¹⁷ و چه به صورت حیوان یا پرند،¹⁸ خزنده یا ماهی.¹⁹ همچنین وقتی به آسمان نگاه می‌کنید و خورشید و ماه و ستارگان را که خدا برای تمام قوم‌های روی زمین آفریده است می‌بینید، آنها را پرستش نکنید.²⁰ خداوند شما را از مصر، از آن کوره آتش، بیرون آورد تا قوم خاص او و میراث او باشید، چنانکه امروز هستید.²¹ ولی بخاطر شما نسبت به من خشمناک گردید و به تأکید اعلام فرمود که من به آنسوی رود اردن یعنی به سرزمین حاصلخیزی که به شما به میراث داده است نخواهم رفت.²² من اینجا در اینسوی رودخانه خواهم مرد، ولی شما از رودخانه عبور خواهید کرد و آن زمین حاصلخیز را تصرف خواهید نمود.²³ هوشیار باشید مبدا عهدهی را که خداوند، خدایان با شما بسته است بشکنید! اگر دست به ساختن هرگونه بتی بزنید آن عهد را می‌شکنید، چون خداوند، خدایان این کار را بکلی منع کرده است.²⁴ او آتشی سوزنده و خدایی غیور است.

²⁵ حتی اگر سالها در سرزمین موعود ساکن بوده، در آنجا صاحب فرزندان و نوادگان شده باشید، ولی با

سرزمین موعود را از دور ببینی؛ ولی از رود اردن عبور نخواهی کرد.²⁸ یوشع را به جانشینی خود بگمار و او را تقویت و تشویق کن، زیرا او قوم را برای فتح سرزمینی که تو از قله کوه خواهی دید، به آنطرف رودخانه هدایت خواهد کرد.»²⁹ بنابراین مادر دره نزدیک بیت فغور ماندیم.

موسی قوم را ترغیب به اطاعت می‌کند

4 اکنون ای اسرائیل، به قوانینی که به شما یاد می‌دهم بدقت گوش کنید و اگر می‌خواهید زنده مانده، به سرزمینی که خداوند، خدای پدرانان به شما داده است داخل شوید و آن را تصاحب کنید از این دستورات اطاعت نمایید. قوانین دیگری به اینها نیز یابید و چیزی کم نکنید، بلکه فقط این دستورات را اجرا کنید؛ زیرا این قوانین از جانب خداوند، خدایتان می‌باشد. ³ ندیدید که چگونه خداوند در بعل فغور همه کسانی را که بت بعل را پرستیدند از بین برد،⁴ ولی همگی شما که به خداوند، خدایتان وفادار بودید تا به امروز زنده مانده‌اید.

⁵ تمام قوانینی را که خداوند، خدایم به من داده است، به شما یاد دادم. پس وقتی به سرزمین موعود وارد شده، آن را تسخیر نمودید از این قوانین اطاعت کنید.⁶ اگر این دستورات را اجرا کنید به داشتن حکمت و بصیرت مشهور خواهید شد. زمانی که قوم‌های مجاور، این قوانین را بشنوند خواهند گفت: «این قوم بزرگ از چه حکمت و بصیرتی برخوردار است!»⁷ هیچ قومی، هر قدر هم که بزرگ باشد، مثل ما خدایی ندارد که در بین آنها بوده، هر وقت او را بخوانند، فوری جواب دهد.⁸ هیچ ملتی، هر قدر هم که بزرگ باشد، چنین احکام و قوانین عادلانه‌ای که امروز به شما یاد دادم، ندارد.

⁹ ولی مواظب باشید و دقت کنید مبدا در طول زندگی‌تان آنچه را که با چشمانتان دیده‌اید فراموش نکنید. همه این چیزها را به فرزندان و نوادگانتان تعلیم دهید.¹⁰ به یاد آورید آن روزی را که در کوه حوریب در برابر خداوند ایستاده بودید و او به من گفت: «مردم

مصر با نمایش عظیمی از قدرت خود بیرون آورد. ³⁸ او قوم‌های دیگر را که قویتر و بزرگتر از شما بودند پراکنده نمود و سرزمین‌شان را بطوری که امروز مشاهده می‌کنید، به شما بخشید. ³⁹ پس امروز به خاطر آرید و فراموش نکنید که خداوند، هم خدای آسمانها و هم خدای زمین است و هیچ خدایی غیر از او وجود ندارد! ⁴⁰ شما باید قوانینی را که امروز به شما می‌دهم اطاعت کنید تا خود و فرزندانان کامیاب بوده، تا به اب در سرزمینی که خداوند، خدایتان به شما می‌بخشد زندگی کنید.

شهرهای پناهگاه در شرق رود اردن

⁴¹ آنگاه موسی سه شهر در شرق رود اردن تعیین کرد ⁴² تا اگر کسی تصادفاً شخصی را بکشد برای فرار از خطر به آنجا پناه ببرد. ⁴³ این شهرها عبارت بودند از: باصر واقع در اراضی مسطح بیابان برای قبیلهٔ رنوبین، راموت در جلعاد برای قبیلهٔ جاد، و جولان در باشان برای قبیلهٔ منسی.

ابلاغ قوانین خدا به قوم اسرائیل

⁴⁴ و ⁴⁵ وقتی قوم اسرائیل از مصر خارج شده و در شرق رود اردن در کنار شهر بیت فغور اردو زده بودند، موسی قوانین خدا را به آنها داد. (این همان سرزمینی بود که قبلاً اموری‌ها در زمان سلطنت سیحون پادشاه که پایتختش حشبون بود در آنجا سکونت داشتند و موسی و بنی‌اسرائیل وی را بامردمش نابود کردند. ⁴⁷ آنها بر سرزمین او و بر سرزمین عوج، پادشاه باشان که هر دو از پادشاهان اموریهای شرق رود اردن بودند غلبه یافتند. ⁴⁸ این سرزمین از عروعر در کنار رود ارنون تا کوه سریون که همان حرمون باشد، امتداد می‌یافت ⁴⁹ و شامل تمام منطقهٔ شرق رود اردن که از جنوب به دریای مرده و از شرق به دامنهٔ کوه بیسگاه منتهی می‌شد، بود.)

ده فرمان

(خروج 17: 20-11)

ساختن بت خود را آلوده کرده با گناهانتان خداوند را غضبناک سازید، ²⁶ زمین و آسمان را شاهد می‌آورم که در آن سرزمینی که با گذشتن از رود اردن آن را تصاحب خواهید کرد، نابود خواهید شد. عمرتان در آنجا کوتاه خواهد بود و بکلی نابود خواهید شد. ²⁷ خداوند شما را در میان قوم‌ها پراکنده خواهد کرد و تعدادتان بسیار کم خواهد شد. ²⁸ در آنجا، بتهایی را که از چوب و سنگ ساخته شده‌اند پرستش خواهید کرد، بتهایی که نه می‌بینند، نه می‌شنوند، نه می‌پویند و نه می‌خورند.

²⁹ ولی اگر شما دوباره شروع به طلبیدن خداوند، خدایتان کنید، زمانی او را خواهید یافت که با تمام دل و جانتان او را طلبیده باشید. ³⁰ وقتی در سختی باشید و تمام این حوادث برای شما رخ دهد، آنگاه سرانجام به خداوند، خدایتان روی آورده، آنچه را که او به شما بگوید اطاعت خواهید کرد. ³¹ خداوند، خدایتان رحیم است، پس او شما را ترک نکرده، نابود نخواهد نمود و عهدهی را که با پدران شما بسته است فراموش نخواهد کرد.

³² در تمامی تاریخ، از وقتی که خدا انسان را روی زمین آفرید، از یک گوشهٔ آسمان تا گوشهٔ دیگر جستجو کنید و ببینید آیا می‌توانید چیزی شبیه به این پیدا کنید که ³³ قومی صدای خداوند را که از میان آتش با آنها سخن گفته است مثل شما شنیده و زنده مانده باشد! ³⁴ در کجا می‌توانید هرگز چنین چیزی را پیدا کنید که خداوند با فرستادن بلاهای ترسناک و بوسیلهٔ معجزات عظیم و جنگ و وحشت، قومی را از بردگی رها ساخته باشد؟ ولی خداوند، خدایتان همهٔ این کارها را در مصر پیش چشمانتان برای شما انجام داد. ³⁵ خداوند این کارها را کرد تا شما بدانید که فقط او خداست و کسی دیگر مانند او وجود ندارد. ³⁶ او هنگامی که از آسمان به شما تعلیم می‌داد اجازه داد که شما صدایش را بشنوید؛ او گذاشت که شما ستون بزرگ آتشی را روی زمین ببینید. شما حتی کلامش را از میان آتش شنیدید.

³⁷ چون او پدران شما را دوست داشت و اراده نمود که فرزندانان را برکت دهد، پس شخص شما را از

¹⁶ «پدر و مادر خود را احترام کن، زیرا این فرمان خداوند، خدای توست. اگر چنین کنی، در سرزمینی که خداوند، خدایت به تو خواهد بخشید، عمری طولانی و پربرکت خواهی داشت.

¹⁷ «قتل نکن.

¹⁸ «زنا نکن.

¹⁹ «دزدی نکن.

²⁰ «دروغ نگو.

²¹ «چشم طمع به مال و ناموس دیگران نداشته باش. به فکر تصاحب غلام و کنیز، گاو و الاغ، زمین و اموال همسایه‌ات نباش.»

ترس مردم

(خروج 20: 18-21)

²² این بود قوانینی که خداوند در کوه سینا به شما داد. او این قوانین را با صدای بلند از میان آتش و ابر غلیظ اعلام فرمود و غیر از این قوانین، قانون دیگری نداد. آنها را روی دو لوح سنگی نوشت و به من داد. ²³ ولی وقتی که آن صدای بلند از درون تاریکی به گوشتان رسید و آتش مهیب سر کوه را دیدید کلیه رهبران قبیله‌هایتان نزد من آمدند ²⁴ و گفتند: «امروز خداوند، خدایمان جلال و عظمتش را به ما نشان داده است، ما حتی صدایش را از درون آتش شنیدیم. اکنون می‌دانیم که ممکن است خدا با انسان صحبت کند و او نمیرد. ²⁵ ولی مطمئناً اگر دوباره با ما سخن بگوید خواهیم مرد. این آتش هولناک، ما را خواهد سوزانید. ²⁶ ²⁷ چه کسی می‌تواند صدای خداوند زنده را که از درون آتش سخن می‌گوید، بشنود و زنده بماند؟ پس تو برو و به تمامی سخنانی که خداوند می‌گوید گوش کن، بعد آمده، آنها را برای ما بازگو کن و ما آنها را پذیرفته، اطاعت خواهیم کرد.»

²⁸ خداوند درخواستن را پذیرفت و به من گفت: «آنچه که قوم اسرائیل به تو گفتند شنیدم و می‌پذیرم. ²⁹ ای کاش همیشه چنین دلی داشته باشند و از من بترسند و تمام اوامر مرا بجا آورند. در انصورت زندگی خودشان و زندگی فرزندانشان در تمام

موسی به سخنانش ادامه داده، گفت:

5

ای قوم اسرائیل، اکنون به قوانینی که خداوند به شما داده است گوش کنید. آنها را یاد بگیرید و بدقت انجام دهید.

² خداوند، خدایمان در کوه حوریب عهده با شما بست. ³ این عهد را نه با پدرانتان بلکه با شما که امروز زنده هستید بست. ⁴ او در آن کوه از میان آتش رودرو با شما سخن گفت. ⁵ من بعنوان واسطه‌ای بین شما و خداوند ایستادم، زیرا شما از آن آتش می‌ترسیدید و بالای کوه پیش او نرفتید. او با من سخن گفت و من قوانینش را به شما سپردم. آنچه فرمود این است:

⁶ «من خداوند، خدای تو هستم، همان خدایی که تو را از اسارت و بندگی مصر آزاد کرد.

⁷ «تو را خدایان دیگر غیر از من نباشد.

⁸ «هیچ‌گونه بتی به شکل حیوان یا پرند یا ماهی برای خود درست نکن. ⁹ دربرابر آنها زانو نزن و آنها را پرستش نکن، زیرا من که خداوند، خدای تو می‌باشم، خدای غیوری هستم و کسانی را که از من نفرت دارند مجازات می‌کنم. این مجازات شامل حال فرزندان آنها تا نسل سوم و چهارم نیز می‌شود. ¹⁰ اما بر کسانی که مرا دوست بدارند و دستورات مرا پیروی کنند، تا هزار پشت رحمت می‌کنم.

¹¹ «از نام من که خداوند، خدای تو هستم سوء استفاده نکن. اگر نام مرا با بی‌احترامی بر زبان بیاوری یا به آن قسم دروغ بخوری، تو را مجازات می‌کنم.

¹² «روز سبت را به یاد داشته باش و آن را مقدس بدار. من که خداوند، خدای تو هستم این را به تو امر می‌کنم. ¹³ در هفته شش روز کار کن، ¹⁴ ولی در روز هفتم که «سبت خداوند» است هیچ کاری نکن نه خودت، نه پسرت، نه دخترت، نه غلامت، نه کنیزت، نه مهمانانت و نه حتی چهارپایانت. غلام و کنیزت باید مثل خودت استراحت کنند. ¹⁵ به یاد آور که در سرزمین مصر غلام بودی و من که خداوند، خدای تو هستم با قدرت و قوت عظیم خود تو را از آنجا بیرون آوردم. به این دلیل است که به تو امر می‌کنم سبت را نگه داری.

زیبایی که شما بنا نکرده‌اید و خانه‌هایی پر از چیزهای خوب که شما آنها را تهیه نکرده‌اید، چاه‌هایی که شما نکرده‌اید، تاکستانها و درختان زیتونی که شما نکاشته‌اید، آنگاه وقتی که خوردید و سیر شدید مواظب باشید خداوند را که شما را از سرزمین بندگی مصر بیرون آورد فراموش نکنید.¹³ از خداوند، خدایان بترسید، او را عبادت کنید و به نام او قسم بخورید.

¹⁴خدایان قوم‌های همسایه را پرستش نکنید؛¹⁵ زیرا خداوند، خدایان که در میان شما زندگی می‌کند خدای غیوری است و ممکن است خشم او بر شما افروخته شده، شما را از روی زمین نابود کند.¹⁶ او را به خشم نیاورید چنانکه در «مسا» این کار را کردید.

¹⁷هر کاری را که دستور می‌دهد بدقت اطاعت کنید.¹⁸ آنچه را که خداوند می‌پسندد انجام دهید تا زندگیتان پربرکت شود و به سرزمین حاصلخیزی که خداوند به پدرانان وعده داده، وارد شوید و آن را تصرف کنید¹⁹ و تمام دشمنان را به کمک خداوند بیرون رانید، همانطور که خداوند به شما وعده داده است.

²⁰در سالهای آینده، زمانی که پسرانان از شما بپرسند: «منظور از این قوانینی که خداوند، خدایمان به ما داده است چیست؟»²¹ به ایشان بگویید: «ما بردگان فرعون مصر بودیم و خداوند با قدرت عظیمش²² و با معجزات بزرگ و بلاهای وحشتناکی که بر مصر و فرعون و تمام افرادش نازل کرد ما را از سرزمین مصر بیرون آورد. ما همه این کارها را با چشمان خود دیدیم.²³ او ما را از زمین مصر بیرون آورد تا بتواند این سرزمین را که به پدرانان وعده داده بود به ما بدهد.²⁴ او به ما امر فرموده است که تمامی این قوانین را اطاعت کرده، به او احترام بگذاریم. اگر چنین کنیم او ما را برکت می‌دهد و زنده نگه می‌دارد، چنانکه تا امروز کرده است.²⁵ اگر هر چه را خداوند فرموده است با اطاعت کامل انجام دهیم، او از ما خشنود خواهد شد.»

نسل‌ها با خیر و برکت خواهد گذشت.³⁰ اکنون برو و به آنها بگو که به خیمه‌هایشان بازگردند.³¹ سپس برگشته، اینجا در کنار من بایست و من تمامی اوامر را به تو خواهم داد. تو باید آنها را به قوم تعلیم دهی تا قوانین مرا در سرزمینی که به ایشان می‌دهم اطاعت کنند.»

³²و³³پس بایستی تمام اوامر خداوند، خدایان را اطاعت کنید و دستورات او را بدقت بجا آورید و آنچه را که او می‌خواهد انجام دهید. اگر چنین کنید در سرزمینی که به تصرف در می‌آورید زندگی طولانی و پربرکتی خواهید داشت.

فرمان بزرگ

خداوند، خدایان به من فرمود که تمامی این قوانین را به شما تعلیم دهم تا در سرزمینی که بزودی وارد آن می‌شوید، آنها را بجا آورید،² و بدین ترتیب شما و پسران و نوادگانتان خداوند، خدایان را با اطاعت از کلیه احکامش در تمام طول زندگی خود احترام کنید تا عمر طولانی داشته باشید.³ بنابراین ای اسرائیل به هر یک از فرامین بدقت گوش کنید و مواظب باشید آنها را اطاعت کنید تا زندگی پربرکتی داشته باشید. اگر این دستورات را بجا آورید در سرزمین حاصلخیزی که در آن شیر و عسل جاری است همچنانکه خداوند، خدای پدرانان به شما وعده فرمود، قوم بزرگی خواهید شد.

⁴ای بنی اسرائیل گوش کنید: تنها خدایی که وجود دارد، خداوند ماست. شما باید او را با تمامی دل و جان و توانایی خود دوست دارید.⁶ این قوانینی که امروز به شما می‌دهم باید دایم در فکرتان باشد.⁷ آنها را به فرزندان خود بیاموزید و همیشه درباره آنها صحبت کنید خواه در خانه باشید خواه در بیرون، خواه هنگام خواب باشد خواه اول صبح.⁸ آنها را روی انگشت و پیشانی خود ببندید؛⁹ آنها را بر سر در منازل خود و بر دروازه‌هایتان بنویسید.

¹⁰و¹¹وقتی که خداوند، خدایان شما را به سرزمینی که به پدرانان ابراهیم و اسحاق و یعقوب وعده داده است برساند یعنی به شهرهای بزرگ و

قوم خاص خدا

(خروج 34: 11-16)

7 هنگامی که خداوند شما را به سرزمینی که در شرف تصرفش هستید، ببرد، این هفت قوم را که همگی از شما بزرگتر و قویترند نابود خواهد ساخت: حیثیها، جرجاشیها، اموریها، کنعانیها، فرزیهها، حویها و یبوسیها.² زمانی که خداوند، خدایان آنها را به شما تسلیم کند و شما آنها را مغلوب نمایید، باید همه آنها را بکشید. با آنها معاهدهای ننیدید و به آنها رحم نکنید، بلکه ایشان را بکلی نابود سازید.³ با آنها ازدواج نکنید و نگذارید فرزندانان با پسران و دختران ایشان ازدواج کنند.⁴ چون در نتیجه ازدواج با آنها جوانانان به بتپرستی کشیده خواهند شد و همین سبب خواهد شد که خشم خداوند نسبت به شما افروخته شود و شما را بکلی نابود سازد.

تفریانگاه‌های کافران را بشکنید، ستونهایی را که می‌پرستند خرد کنید و مجسمه‌های شرم‌آور را تکه تکه نموده، بت‌هایشان را بسوزانید؛⁶ چون شما قوم مقدسی هستید که به خداوند، خدایتان اختصاص یافته‌اید. او از بین تمام مردم روی زمین شما را انتخاب کرده است تا برگزیدگان او باشید.⁷ شما کوچکترین قوم روی زمین بودید، پس او شما را بسبب اینکه قومی بزرگتر از سایر قوما بودید بزرگیزد و محبت نکرد، بلکه به این دلیل که شما را دوست داشت و می‌خواست عهد خود را که با پدرانان بسته بود بجا آورد. بهمین دلیل است که او شما را با چنین قدرت و معجزات عجیب و بزرگی از بردگی در مصر رهانید.

برکات اطاعت از خدا

(تثنيه 28: 1-14)

⁹ پس بدانید که تنها خدایی که وجود دارد خداوند، خدایان است و او همان خدای امینی است که تا هزاران نسل وعده‌های خود را نگاه داشته پیوسته کسانی را که او را دوست می‌دارند و دستورانش را اطاعت می‌کنند محبت می‌نماید.¹⁰ ولی آنانی را که از او نفرت دارند بی‌درنگ مجازات و نابود می‌کند.

¹ بنابراین، تمام این فرمانهایی را که امروز به شما می‌دهم اجرا کنید.

¹² اگر به این فرمانها توجه کرده، آنها را اطاعت نمایید، خداوند، خدایتان عهدهی را که از روی رحمت خویش با پدران شما برقرار نمود ادا خواهد کرد.¹³ او شما را دوست خواهد داشت و برکت خواهد داد و از شما قومی بزرگ بوجود خواهد آورد. او شما را بارور نموده، زمین و حیواناتان را برکت خواهد داد تا محصول زیادی از گندم، انگور، زیتون و گله‌های گاو و گوسفند داشته باشید. تمام این برکات را در سرزمینی که به پدرانان وعده فرمود، به شما خواهد بخشید.¹⁴ بیشتر از تمامی قوم‌های روی زمین برکت خواهید یافت و هیچکدام از شما و حتی گله‌هایتان نازا نخواهد بود.¹⁵ خداوند تمام امراضتان را از شما دور نموده، اجازه نخواهد داد به هیچکدام از بیماریهایی که در مصر دیده‌اید دچار شوید. او همه این مرضها را به دشمنانان خواهد داد.

¹⁶ تمامی قوم‌هایی را که خداوند، خدایتان بدست شما گرفتار می‌سازد نابود کنید. به ایشان رحم نکنید و خدایان ایشان را پرستش ننمایید، و گرنه در دام مهلکی گرفتار خواهید شد.¹⁷ شاید پیش خودتان فکر کنید: «چگونه می‌توانیم بر این قوم‌هایی که از ما قویترند پیروز شویم؟»¹⁸ ولی از آنها باک نداشته باشید! کافست آنچه را خداوند، خدایتان با فرعون و سراسر سرزمین مصر کرد به خاطر آورید.¹⁹ آیا بلاهای وحشتناکی را که خداوند بر سر آنها آورد و شما با چشمان خود آن را دیدید و نیز معجزات بزرگ و قوت و قدرت خداوند را که بدان وسیله شما را از سرزمین مصر بیرون آورد به خاطر دارید؟ پس بدانید که خداوند، خدایتان همین قدرت را علیه مردمی که از آنها می‌ترسید به کار خواهد برد.²⁰ از این گذشته، خداوند، خدایتان زنبورهای سرخ و درشتی خواهد فرستاد تا آن عده از دشمنانان را نیز که خود را پنهان کرده‌اند، نابود سازد.

²¹ بنابراین از آن قوما نترسید، زیرا خداوند، خدایتان در میان شماست. او خدایی است بزرگ و مهیب.²² او

شما را به سرزمین حاصلخیزی می‌برد، سرزمینی که در دره‌ها و کوه‌هایش نهرها و رودها و چشمه‌ها جاری است.⁸ آنجا سرزمین گندم و جو، انگور و انجیر، انار و زیتون، و عسل است.⁹ سرزمینی است که در آن آهن مثل ریگ، فراوان است و مس در تپه‌هایش به وفور یافت می‌شود. سرزمینی است که خوراک در آن فراوان است و شما محتاج به چیزی نخواهید بود.

¹⁰ در آنجا خواهید خورد و سیر خواهید شد و خداوند، خدایان را بخاطر سرزمین حاصلخیزی که به شما داده است شکر خواهد کرد.

¹¹ اما مواظب باشید که در هنگام فراوانی، خداوند، خدایان را فراموش نکنید و از اوامر او که امروز به شما می‌دهم سرپیچی ننمایید.¹² زیرا وقتی که شکمتان سیر شود و برای سکونت خود خانه‌های خوبی بسازید و گله‌ها و رمه‌هایتان فراوان شوند و طلا و نقره و اموالتان زیاد گردد،¹⁴ همان وقت است که باید مواظب باشید مغرور نشوید و خداوند، خدایان را که شما را از بردگی در مصر بیرون آورد فراموش نکنید.¹⁵ مواظب باشید خدایی را که شما را در بیابان ترسناک و بزرگ، در آن زمین خشک و بی‌آب و علف که پر از مارهای سمی و عقربها بود، هدایت کرد فراموش نکنید. او از دل صخره به شما آب داد!¹⁶ او با من شما را در بیابان سیر کرد، غذایی که پدرانان از آن بی‌اطلاع بودند، و او شما را در تنگی قرار داد و آزمایش کرد تا در آخر به شما برکت دهد.¹⁷ او چنین کرد تا شما هیچگاه تصور نکنید که با قدرت و توانایی خودتان ثروتمند شدید.¹⁸ همیشه به خاطر داشته باشید که خداوند، خدایان است که توانایی ثروتمند شدن را به شما می‌دهد. او این کار را می‌کند تا وعده‌ای را که به پدرانان داد، بجا آورد.

¹⁹ ولی اگر خداوند، خدایان را فراموش کنید و بدنبال خدایان دیگر رفته، آنها را پرستش کنید حتما نابود خواهید شد، درست همانطور که خداوند ملت‌های دیگر را که با شما مقابله می‌کنند نابود

بندریج آنها را بیرون خواهد راند. این کار را با سرعت انجام نخواهد داد، زیرا اگر چنین کند حیوانات وحشی بزودی افزایش یافته، برای شما ایجاد خطر خواهند کرد.²³ و این کار را بندریج انجام خواهد داد و شما هم به آن قوم‌ها حمله نموده، آنها را از بین خواهید برد.²⁴ او پادشاهان آنها را بدست شما خواهد سپرد و شما نام ایشان را از صفحه روزگار محو خواهید کرد. هیچکس یارای مقاومت در برابر شما را نخواهد داشت.

²⁵ بت‌هایشان را بسوزانید و به طلا و نقره‌ای که این بتها از آن ساخته شده‌اند طمع نکنید و آن را برندارید و گرنه گرفتار خواهید شد، زیرا خداوند، خدایان از بتها متفر است.²⁶ بتی را به خانه خود نبرید، چون همان لعنتی که بر آن است بر شما نیز خواهد بود. از بتها نفرت و کراهت داشته باشید، چون لعنت شده‌اند.

خداوند را فراموش نکنید

8 اگر تمام فرامینی را که امروز به شما می‌دهم اطاعت کنید نه تنها زنده خواهید ماند، بلکه تعدادتان نیز افزایش خواهد یافت و به سرزمینی که خداوند به پدرانان وعده نموده، خواهید رفت و آن را تصرف خواهید کرد.² به خاطر آورید چگونه خداوند شما را در بیابان چهل سال تمام هدایت کرد و شما را در تنگی قرار داده، آزمایش کرد تا ببیند عکس‌العمل شما چیست و آیا واقعا از او اطاعت می‌کنید یا نه.³ آری، او شما را در سختی و گرسنگی نگه داشت و بعد به شما «من» را داد تا بخورید، غذایی که شما و پدرانان قبلا از آن بی‌اطلاع بودید. او چنین کرد تا به شما بفهماند که زندگی فقط به خوراک نیست، بلکه به اطاعت از کلام خداوند.⁴ در تمام این چهل سال لباس‌هایتان کهنه نشد و پاهایتان تاول نزد. ⁵ بنابراین باید بفهمید چنانکه پدر پسر خود را تنبیه می‌کند، خداوند نیز شما را تأدیب نموده است.

⁶ کسوت‌های خداوند، خدایان را اطاعت کنید. از او پیروی نمایید و از وی بترسید.⁷ خداوند، خدایان

می‌سازد. اگر از خداوند، خدایان اطاعت نکنید سرنوشت شما نیز چنین خواهد بود.

نافرمانی قوم اسرائیل

9 ای قوم اسرائیل گوش کنید! امروز باید از رود اردن بگذرید تا سرزمین آنسوی رودخانه را تصرف کنید. قومهایی که در آنجا زندگی می‌کنند بزرگتر و قویتر از شما هستند و شهرهایی حصاردار دارند. آنها غولهایی هستند که کسی نمی‌تواند در برابر ایشان ایستادگی کند. ³ ولی بدانید که خداوند، خدایان مثل آتشی سوزاننده پیشاپیش شما در حرکت خواهد بود و آنها را هلاک خواهد کرد. همانطور که خداوند فرموده است شما بزودی بر آنها پیروز شده، آنها را از سرزمینشان بیرون خواهید راند.

⁴ پس از اینکه خداوند این کار را برایتان کرد، نگوئید: «چون ما مردم خوبی هستیم خداوند، ما را به این سرزمین آورده تا آن را تصاحب کنیم.» زیرا خداوند به دلیل شرارت اقوام این سرزمین است که آنها را از آنجا بیرون می‌راند. ⁵ خداوند به هیچ وجه بسبب اینکه شما قومی خوب و درستکار هستید این سرزمین را به شما نمی‌دهد، بلکه بسبب شرارت این اقوام و برای وعده‌هایی که به پدرانان ابراهیم و اسحاق و یعقوب داده است این کار را می‌کند. ⁶ باز هم تکرار می‌کنم: خداوند، خدایان به این دلیل این سرزمین حاصلخیز را به شما نمی‌دهد که مردم خوبی هستید. شما مردمی سرکش هستید.

⁷ فراموش نکنید که از روزی که از مصر بیرون آمدید تا بحال مدام خداوند، خدایان را در بیابان به خشم آوردید و در تمام این مدت علیه او قیام کردید. ⁸ او را در کوه حوریب غضبناک ساختید بحدی که خواست شما را ناپود کند. ⁹ من به کوه رفته بودم تا عهدی را که خداوند، خدایان با شما بسته بود یعنی همان لوح‌های سنگی که قوانین روی آنها حک شده بود، بگیرم. ¹⁰ ¹¹ چهل شبانه روز در آنجا بودم و در تمام این مدت لب به غذا نرزد و حتی یک جرعه آب هم ننوشیدم. ¹² ¹³ در پایان آن چهل شبانه روز، خداوند

آن دو لوح سنگی را که قوانین عهد خود را بر آنها نوشته بود، به من داد. این همان قوانینی بود که او هنگامی که مردم در پای کوه جمع شده بودند از درون آتش اعلام فرموده بود. ¹² او به من امر فرمود که فوراً از کوه پایین بروم، زیرا قومی که من آنها را راهنمایی کرده، از مصر بیرون آورده بودم فاسد شده و خیلی زود از احکام خداوند روی گردان شده، بتی ساخته بودند.

¹⁴ ¹³ خداوند به من گفت: «مرا و انکار تا این قوم سرکش را ناپود کنم و نامشان را از زیر آسمان محو ساخته، قوم دیگری از تو بوجود آورم، قومی که بزرگتر و قوی‌تر از ایشان باشد.»

¹⁵ من در حالیکه دو لوح قوانین خداوند را در دست داشتم از کوه که شعله‌های آتش، آن را فرا گرفته بود، پایین آمدم. ¹⁶ در آنجا چشم به بت گوساله شکلی افتاد که شما ساخته بودید. چه زود از فرمان خداوند، خدایان سرپیچی کرده، نسبت به او گناه ورزیدید! ¹⁷ من لوح‌ها را به زمین انداختم و در برابر چشمانتان آنها را خرد کردم. ¹⁸ آنگاه به مدت چهل شبانه روز دیگر، در حضور خداوند روبر زمین نهادم. نه نانی خوردم و نه آبی نوشیدم؛ زیرا شما برضد خدا گناه کرده، او را به خشم آورده بودید. ¹⁹ می‌ترسیدم از شدت خشم، شما را ناپود کند. ولی یک بار دیگر خداوند خواهش مرا اجابت کرد. ²⁰ هارون نیز در خطر بزرگی بود چون خداوند بر او غضبناک شده، می‌خواست او را بکشد، ولی من دعا کردم و خداوند او را بخشید. ²¹ من آن گوساله را که شما از طلا ساخته بودید و مظهر گناه شما بود برداشته، در آتش انداختم، بعد آن را کوبیدم و بصورت غباری نرم درآورده، به داخل نهری که از دل کوه جاری بود ریختم.

²² شما در تبعیره و مسا و قیروت هتاوه نیز خشم خداوند را برافروختید. ²³ در قادش برنیع وقتی که خداوند به شما گفت به سرزمینی که به شما داده است داخل شوید از او اطاعت ننمودید زیرا باور نکریدید که او به شما کمک خواهد کرد. ²⁴ آری، از اولین روزی که شما را شناختم، علیه خداوند

و پسرش العازار بجای او به خدمت کاهنی پرداخت. ⁷آنگاه به جُدجوده و از آنجا به بَطبات که نهرهای فراوانی داشت، سفر کردند. ⁸در آنجا بود که خداوند قبیلهٔ لَوی را برای حمل صندوقی که در آن ده فرمان خداوند قرار داشت انتخاب نمود تا در حضور او بایستند و او را خدمت کنند و به نام او برکت دهند، بطوریکه تا امروز هم این کار را انجام می‌دهند. ⁹(به همین دلیل است که برای قبیلهٔ لَوی مثل قبایل دیگر سهمی در سرزمین موعود در نظر گرفته نشده است، زیرا همچنانکه خداوند به ایشان فرمود او خود میراث ایشان است.)

¹⁰چنانکه قبلاً هم گفتیم برای دومین بار چهل شبانه روز در حضور خداوند در بالای کوه ماندیم و خداوند بار دیگر التماس‌های مرا اجابت فرمود و از نابود کردن شما صرف نظر نمود. ¹¹او به من فرمود: «برخیز و بنی‌اسرائیل را به سرزمینی که به پدرانشان وعده داده‌ام هدایت کن تا به آنجا داخل شده، آن را تصاحب کنند.»

انتظار خدا از قوم اسرائیل

¹²اکنون ای قوم اسرائیل، خداوند از شما چه می‌خواهد، جز اینکه به سخنان او بوقت گوش کنید و برای خیر و آسایش خود، فرامینی را که امروز به شما می‌دهد اطاعت کنید و او را دوست داشته، با تمامی دل و جان او را پرستش کنید.

¹⁴ازمین و آسمان از آن خداوند، خدای شماسست؛ ⁵با وجود این، او آنقدر به پدرانان علاقمند بود و بحدی ایشان را دوست می‌داشت که شما را که فرزندان آنها هستید انتخاب نمود تا بالاتر از هر ملت دیگری باشید، همچنانکه امروز آشکار است. ⁶بنابراین دست از سرکشی بردارید و با تمام دل، مطیع خداوند شوید.

¹⁷خداوند، خدایان، خدای خدایان و رب الارباب است. او خدایی بزرگ و تواناست، خدای مهبیی که از هیچکس جانبداری نمی‌کند و رشوه نمی‌گیرد. ⁸به داد بیوه زنان و یتیمان می‌رسد. ¹⁹غریبان را دوست می‌دارد و به آنها غذا و لباس می‌دهد. (شما هم باید

یایگیری کرده‌اید. ²⁵پس خداوند خواست شما را هلاک کند، ولی من چهل شبانه روز در برابر او به خاک افتادم ²⁶و التماس کرده، گفتم: «ای خداوند، قوم خود را نابود نکن. آنها میراث تو هستند که با قدرت عظیمت از مصر نجات یافتند. ²⁷خدمتگزارانت ابراهیم و اسحاق و یعقوب را به یادآور و از لجاجت و عصبان و گناه این قوم چشم پوشی کن. ²⁸زیرا اگر آنها را از بین ببری مصریها خواهند گفت که خداوند قادر نبود آنها را به سرزمینی که به ایشان وعده داده بود برساند. آنها خواهند گفت که خداوند ایشان را نابود کرد، چون از ایشان بیزار بود و آنها را به بیابان برد تا آنها را بکشد. ²⁹ای خداوند، آنها قوم تو و میراث تو هستند که آنها را با قدرت عظیم و دست توانای خود از مصر بیرون آوردی.»

ده فرمان بار دیگر نوشته می‌شود

(خروج 34: 10-1)

در آن هنگام خداوند به من فرمود: «دو لوح سنگی دیگر مانند لوح‌های قبلی بتراش و یک صندوق چوبی برای نگهداری آنها بساز و لوح‌ها را همراه خود نزد من به کوه بیاور. ²من روی آن لوح‌ها همان فرامینی را که روی لوح‌های اولی بود و تو آنها را شکستی، دوباره خواهم نوشت. آنگاه آنها را در صندوق بگذار.»

³بنابراین من یک صندوق از چوب اقاچیا ساختم، دو لوح سنگی مانند لوح‌های اول تراشیدم و لوح‌ها را برداشتم، از کوه بالا رفتم. ⁴خدا دوباره ده فرمان را روی آنها نوشت و آنها را به من داد. (آنها همان فرامینی بودند که وقتی همگی شما در پایین کوه جمع شده بودید، از درون آتش روی کوه به شما داده بود.)

⁵آنگاه از کوه پایین آمدم و طبق فرمان خداوند لوح‌ها را در صندوقی که ساخته بودم گذاشتم. آن لوح‌ها تا امروز هم در آنجا قرار دارند.

⁶سپس قوم اسرائیل از بنیروت بنی‌یعقان به موسیره کوچ کردند. در آنجا هارون درگذشت و مدفون گردید

و آن را تصاحب می‌کنید مثل سرزمین مصر که از آنجا آمده‌اید نیست و احتیاجی به آبیاری ندارد. ¹¹ سرزمین کوه‌ها و دره‌های پر آب است. ¹² سرزمینی است که خداوند، خدایان خود از آن مراقبت می‌کند و چشمان او دایم در تمامی سال بر آن دوخته شده است.

¹³ اگر شما تمام فرامین او را که من امروز به شما می‌دهم با دقت اطاعت کنید و اگر خداوند، خدایان را با تمامی دل و جان دوست داشته باشید و او را پرستش کنید ¹⁴ آنوقت او باز هم باران را به موقع خواهد فرستاد تا غله، شراب تازه و روغن زیتون فراوان داشته باشید. ¹⁵ او به شما مراتع سرسبز برای چریدن گله‌هایتان خواهد داد و خود نیز غذای کافی خواهید داشت که بخورید و سیر شوید.

¹⁶ ولی هوشیار باشید که دل‌هایتان از خداوند برنگردد تا خدایان دیگر را بپرسید، ¹⁷ چون اگر چنین کنید خشم خداوند نسبت به شما افروخته شده، آسمانها را خواهد بست و دیگر باران نخواهد بارید و شما محصولی نخواهید داشت، و بزودی در سرزمین حاصلخیزی که خداوند به شما داده است نابود خواهید شد. ¹⁸ اینبا براین، این فرمانها را در دل و جان خود جای دهید. آنها را به دستهای خود و همچنین به پیشانی‌تان ببندید تا همیشه به خاطر داشته باشید که باید آنها را اطاعت کنید. ¹⁹ آنها را به فرزندان خود بیاموزید و همیشه درباره آنها صحبت کنید، خواه در خانه باشید خواه در بیرون، خواه هنگام خواب باشد خواه اول صبح. ²⁰ آنها را بر سر در منازل خود و بر دروازه‌هایتان بنویسید. ²¹ آنگاه تا زمین و آسمان باقی است شما و فرزندان‌تان در سرزمینی که خداوند به پدران‌تان وعده داد زندگی خواهید کرد.

²² اگر با دقت همه دستوراتی را که به شما می‌دهم اطاعت کرده، خداوند، خدایان را دوست بدارید و آنچه را که او می‌خواهد انجام داده، از او جدا نشوید ²³ آنوقت خداوند همه قوم‌هایی را که با شما مقاومت می‌کنند، هر قدر هم از شما بزرگتر و قویتر باشند، بیرون خواهد کرد و شما زمین‌هایشان را تسخیر

غریبان را دوست بدارید، زیرا خودتان هم در سرزمین مصر غریب بودید. ²⁰ باید از خداوند، خدایان بترسید و او را پرستش کنید و از او جدا نشوید و فقط به نام او سوگند یاد کنید. ²¹ او فخر شما و خدای شماسست، خدایی که معجزات عظیمی برای شما انجام داد و خود شاهد آنها بوده‌اید. ²² وقتی که اجداد شما به مصر رفتند فقط هفتاد نفر بودند، ولی اکنون خداوند، خدایان شما را به اندازه ستارگان آسمان افزایش داده است!

خداوند را دوست بدارید و اطاعت کنید

خداوند، خدایان را دوست بدارید و او امرش **11** را همیشه اطاعت کنید. گوش کنید! من با فرزندان شما سخن نمی‌گویم که مزه تنبیه خداوند را نچشیده و بزرگی و قدرت مهبیش را ندیده‌اند. ³ ایشان آنجا نبودند تا معجزاتی را که او در مصر علیه فرعون و تمامی سرزمینش انجام داد ببینند. ⁴ آنها ندیده‌اند که خداوند با لشکر مصر و با اسبان و عرابه‌های ایشان چه کرد و چگونه کسانی را که در تعقیب شما بودند در دریای سرخ غرق نموده، هلاک کرد. ⁵ آنها ندیده‌اند در طول سالهایی که شما در بیابان سرگردان بودید، چگونه خداوند بارها از شما مراقبت کرده است تا شما را به اینجا برساند. ⁶ آنها آنجا نبودند وقتی که داتان و ابیرام، پسران الیاب، از نسل روثبین، مرتکب گناه شدند و زمین دهان باز کرده، جلو چشم تمامی قوم اسرائیل آنها را با خانواده و خیمه و اموالشان بلعید.

⁷ ولی شما با چشمانتان این معجزات عظیم را دیده‌اید. ⁸ پس این فرمانهایی را که امروز به شما می‌دهم با دقت اطاعت کنید تا توانایی آن را داشته باشید که سرزمینی را که بزودی وارد آن می‌شوید تصرف کنید.

⁹ اگر از این اوامر اطاعت کنید در سرزمینی که خداوند به پدران‌تان و به شما که فرزندان ایشان هستید وعده داد، عمر طولانی و خوبی خواهید داشت، در سرزمینی که شیر و عسل در آن جاری است. ¹⁰ چون سرزمینی که بزودی وارد آن می‌شوید

⁴مانند بتپرستان در هر جا برای خداوند، خدایتان قربانی نکنید، بلکه در محلی که خودش در میان قبیله‌های اسرائیل بعنوان عبادتگاه خود انتخاب می‌کند، او را عبادت نمایید. ⁵قربانی‌های سوختنی و سایر قربانی‌ها، عشر دارایی‌تان، هدایای مخصوص، هدایای نذری، هدایای داوطلبانه، و نخست‌زاده‌های گله‌ها و رمه‌هایتان را به آنجا بیاورید. ⁷در آنجا شما و خانواده‌هایتان در حضور خداوند، خدایتان خواهید خورد و از دسترنج خود لذت خواهید برد، زیرا او شما را برکت داده است.

⁸وقتی به سرزمینی که در آنجا خداوند، خدایتان به شما صلح و آرامش می‌بخشد رسیدید، دیگر نباید مثل امروز هر جا که خواستید او را عبادت کنید. ¹⁰زمانی که از رود اردن بگذرید و در آن سرزمین اقامت کنید و خداوند به شما آرامش ببخشد و شما را از دست دشمنانتان حفظ کند، ¹¹آنگاه باید تمام قربانی‌های سوختنی و سایر هدایای خود را که به شما امر کرده‌ام به عبادتگاه او در محلی که خود انتخاب خواهد کرد بیاورید. ¹²در آنجا با پسران و دختران، غلامان و کنیزان خود، در حضور خداوند شادی خواهید کرد. به خاطر داشته باشید که لای‌های شهرتان را به جشن و شادی خود دعوت کنید، چون ایشان زمینی از خود ندارند.

¹³قربانی‌های سوختنی خود را نباید در هر جایی که رسیدید قربانی کنید. ¹⁴آنها را فقط در جایی می‌توانید قربانی کنید که خداوند انتخاب کرده باشد. او در زمینی که به یکی از قبیله‌ها اختصاص یافته است محلی را انتخاب خواهد کرد. تنها آنجاست که می‌توانید قربانی‌ها و هدایای خود را تقدیم کنید. ¹⁵ولی حیواناتی را که گوشه‌شان را می‌خورید می‌توانید در هر جا سر ببرید همانطور که غزال و آهو را سر می‌برید. از این گوشت هر قدر میل دارید و هر وقت که خداوند به شما بدهد، بخورید. کسانی که شرعاً نجس باشند نیز می‌توانند آن را بخورند. ¹⁶آنها چیزی که نباید بخورید خون آن است که باید آن را مثل آب بر زمین بریزید.

خواهید نمود. ²⁴هر جا که قدم بگذارید به شما تعلق خواهد داشت. مرزهایتان از بیابان نجب در جنوب تا لبنان در شمال، و از رود فرات در مشرق تا دریای مدیترانه در مغرب خواهد بود. ²⁵هیچکس یزای مقاومت با شما را نخواهد داشت، چون خداوند، خدایتان همانطور که قول داده است هر جا که بروید ترس شما را در دل مردمی که با آنها روبرو می‌شوید، خواهد گذاشت.

²⁶من امروز به شما حق انتخاب می‌دهم تا بین برکت و لعنت یکی را انتخاب کنید. ²⁷اگر فرامین خداوند، خدایتان را که امروز به شما می‌دهم اطاعت کنید برکت خواهید یافت ²⁸و اگر از آنها سرپیچی کرده، خدایان قوم‌های دیگر را پرستش کنید، مورد لعنت قرار خواهید گرفت. ²⁹وقتی که خداوند، خدایتان شما را وارد سرزمینی می‌کند که باید آن را تصرف کنید، از کوه جرزیم برکت و از کوه عیبال، لعنت اعلام خواهد شد. ³⁰(جرزیم و عیبال کوه‌هایی هستند در غرب رود اردن، یعنی در سرزمین کنعانی‌هایی که در آنجا در اراضی بیابانی نزدیک جلجال زندگی می‌کنند، بلوطستان موره هم در آنجا قرار دارد.) ³¹شما بزودی از رود اردن عبور کرده، در سرزمینی که خداوند به شما می‌دهد ساکن خواهید شد. ³²فراموش نکنید که در آنجا باید همه قوانینی را که امروز به شما می‌دهم اطاعت کنید.

مکانی معین جهت عبادت

12 وقتی به سرزمینی می‌رسید که خداوند، خدای پدرانتان آن را به شما داده است، باید این اوامر را تا وقتی که در آن سرزمین زندگی می‌کنید، اطاعت نمایید.

²هر جا که بتخانه‌ای می‌بینید، چه در بالای کوه‌ها و تپه‌ها، و چه در زیر درختان، باید آن را نابود کنید. ³قربانگه‌های بتپرستان را بشکنید، ستون‌هایی را که می‌پرستند خرد کنید، مجسمه‌های شرم‌آورشان را بسوزانید و بنهای آنها را قطعه قطعه کنید و چیزی باقی نگذارید که شما را به یاد آنها بیندازد.

نباید چنین اهانتی به خداوند، خدایان بکنید. این قوم‌ها کارهای ناپسندی را که خداوند از آنها نفرت دارد، برای خدایانشان بجا می‌آورند. آنها حتی پسران و دخترانشان را برای خدایانشان می‌سوزانند.² تمام اوامری را که به شما می‌دهم اطاعت کنید. چیزی به آنها نیافزایید و چیزی هم از آنها کم نکنید.

نهی از بت‌پرستی

اگر در میان شما پیشگو یا تعبیرکننده¹³ خواب وجود دارد که آینده را پیشگویی می‌کند² و پیشگویی‌هایش نیز درست از آب در می‌آیند، ولی می‌گوید: «بیباید تا خدایان قوم‌های دیگر را بپرستیم.»³ به حرف او گوش نکنید؛ چون خداوند بدین ترتیب شما را امتحان می‌کند تا معلوم شود آیا حقیقتاً او را با تمامی دل و جانتان دوست دارید یا نه.⁴ فقط از خداوند، خدایان پیروی نمایید، از او اطاعت کنید و اوامرش را بجا آورید، او را پرستش کنید و از او جدا نشوید.⁵ آن پیشگو یا تعبیر کننده⁶ خواب را که سعی می‌کند شما را گمراه سازد، بکشید، چون قصد داشته شما را بر ضد خداوند، خدایان که شما را از بردگی در مصر بیرون آورد، برانگیزد. با کشتن او شرارت را از میان خود پاک خواهید کرد.

^{7,6} اگر نزدیکترین خویشاوند یا صمیمی‌ترین دوست شما، حتی برادر، پسر، دختر و یا همسرتان در گوش شما نجوا کند که بیا برویم و این خدایان بیگانه را بپرستیم؛⁸ رضای نشوید و به او گوش ندهید. پیشنهاد ناپسندش را بر ملا سازید و بر او رحم نکنید.⁹ او را بکشید. دست خودتان باید اولین دستی باشد که او را سنگسار می‌کند و بعد دستهای تمامی قوم اسرائیل.¹⁰ او را سنگسار کنید تا بمیرد، چون قصد داشته است شما را از خداوند، خدایان که شما را از مصر یعنی سرزمین بردگی بیرون آورد دور کند.¹¹ آنگاه تمام بنی‌اسرائیل از کردار شرورانه‌اش آگاه شده، از ارتکاب چنین شرارتی در میان قوم خواهند رسید.

¹⁷ ولی هیچکدام از هدایا را نباید در خانه بخورید، نه عشر غله و شراب تازه و روغن زیتون‌تان و نه نخست‌زاده گله‌ها و رمه‌هایتان و نه چیزی که برای خداوند نذر کرده‌اید و نه هدایای داوطلبانه و نه هدایای مخصوصتان.¹⁸ همه¹⁸ اینها را باید به قربانگاه بیاورید و همراه فرزندان خود و لایوهایی که در شهر شما هستند، در آنجا در حضور خداوند، خدایان آن خوراکی‌ها را بخورید. او به شما خواهد گفت که این قربانگاه در کجا باید ساخته شود. در هر کاری که می‌کنید در حضور خداوند، خدایان شادی کنید.¹⁹ (ضمناً مواظب باشید لایوها را فراموش نکنید.)

²⁰⁻²³ هنگامی که خداوند، خدایان طبق وعده²⁰ خود مرزهایتان را توسعه دهد اگر قربانگاه از شما دور باشد آنگاه می‌توانید گله‌ها و رمه‌هایتان را که خداوند به شما می‌بخشد، در هر وقت و در هر جا که خواستید سر ببرید و بخورید، همانطور که غزال و آهویتان را سر می‌برید و می‌خورید. حتی اشخاصی که شرعاً نجس هستند می‌توانند آنها را بخورند. اما مواظب باشید گوشت را با خونس که بدان حیات می‌بخشد، نخورید،^{24,25} بلکه خون را مثل آب بر زمین بریزید. اگر چنین کنید، خداوند از شما رضای خواهد شد و زندگی شما و فرزندانان به خیر خواهد بود.^{26,27} آنچه را که به خداوند وقف می‌کنید، و هدایایی را که نذر کرده‌اید و قربانی‌های سوختنی خود را به قربانگاه ببرید. اینها را باید فقط بر قربانگاه خداوند، خدایان قربانی کنید. خون را باید روی قربانگاه ریخته، گوشت آن را بخورید.

²⁸ مواظب باشید آنچه را که به شما امر می‌کنم، اطاعت کنید. اگر آنچه در نظر خداوند، خدایان پسندیده است انجام دهید، همه چیز برای شما و فرزندانان تا به ابد به خیر خواهد بود.²⁹ وقتی خداوند، قوم‌های سرزمینی را که در آن زندگی خواهید کرد نابود کند،³⁰ در پرستیدن خدایانشان از ایشان پیروی نکنید وگرنه در دام مهلکی گرفتار خواهید شد. سؤال نکنید که این قومه چگونه خدایانشان را می‌پرستند و بعد رفته مثل آنها پرستش کنید.³¹ هرگز

بنابراین شتر، خرگوش و گورکن را نباید بخورید. اینها نشخوار می‌کنند، ولی سهمای شکافته ندارند. ⁸خوک را نباید بخورید، چون با اینکه سم شکافته دارد نشخوار نمی‌کند. حتی به لاشهٔ چنین حیواناتی نباید دست بزیند.

⁹از حیواناتی که در آب زندگی می‌کنند فقط آنهایی را که باله و فلس دارند می‌توانید بخورید. ¹⁰تمام جانوران آبی دیگر برای شما حرامند.

¹¹⁻¹⁸همه پرندگان را می‌توانید بخورید بجز این پرندگان را:

عقاب، جغد، باز، شاهین، لاشخور، کرکس، کلاغ، شتر مرغ، مرغ دریایی، لک لک، مرغ ماهیخوار، مرغ سقا، قره قاز، هدهد و خفاش.

¹⁹⁻²⁰حشرات بالدار، بجز تعداد معدودی از آنها*، نباید خورده شوند.

²¹حیوانی را که به مرگ طبیعی مرده است نخورید. آن را به غریبی که در میان شما باشد بدهید تا بخورد و یا آن را به بیگانه‌گان بفروشید؛ ولی خوردن آن را نخورید، چون نزد خداوند، خدایان مقتس هستند. بزغاله را در شیر مادرش نپزید.

قانون عشریه

²²از تمامی محصولاتان هر ساله باید یک دهم را کنار بگذارید. ²³این عشریه را بیاورید تا در محلی که خداوند، خدایان بعنوان عبادتگاه خود انتخاب خواهد کرد در حضورش بخورید. این شامل عشریه‌های غله، شراب تازه، روغن زیتون و نخست زادهٔ گله‌ها و رمه‌هایتان می‌باشد. منظور از این کار این است که بیاموزید همیشه خداوند را در زندگی خود احترام کنید. ²⁴اگر مکانی که خداوند بعنوان عبادتگاه خود انتخاب می‌کند بقدری دور باشد که براحتی نتوانید عشریه‌های خود را به آنجا حمل کنید، ²⁵آنجا می‌توانید عشریهٔ محصولات و رمه‌هایتان را بفروشید و پولش را به عبادتگاه خداوند ببرید. ²⁶وقتی که به آنجا رسیدید با آن پول هر چه

¹²⁻¹⁴هرگاه بشنوید در یکی از شهرهای اسرائیل می‌گویند که گروهی اوباش با پیشنهاد پرستیدن خدایان بیگانه همشهریان خود را گمراه کرده‌اند، اول حقایق را بررسی کنید و ببینید آیا آن شایعه حقیقت دارد یا نه. اگر دیدید حقیقت دارد و چنین عمل زشتی واقعاً در میان شما در یکی از شهرهایی که خداوند به شما داده است اتفاق افتاده، ¹⁵باید بی‌درنگ شهر و کلیهٔ ساکنانش را کاملاً نابود کنید و گله‌هایشان را نیز از بین ببرید. ¹⁶سپس باید تمام غنایم را در میدان شهر انباشته، بسوزانید. پس از آن، تمام شهر را بعنوان قربانی سوختنی برای خداوند، خدایان به آتش بکشید. آن شهر برای همیشه باید ویرانه بماند و نباید هرگز دوباره آباد گردد. ¹⁷ذره‌ای از این غنایم حرام را نگاه ندارید. آنگاه خداوند از غضب خود بر می‌گردد و شما را مورد لطف و مرحمت خویش قرار داده، همچنانکه به پدرانان وعده فرمود، تعداد شما را زیاد خواهد کرد، ¹⁸بشرطی که فقط از او و فرمانهای او که امروز به شما می‌دهم اطاعت نموده، آنچه را که در نظر خداوند پسندیده است بجا آورید.

نهی از عزاداری به روش بتپرستان

شما قوم خداوند هستید، پس هنگام عزاداری برای مردگان خود، مثل بتپرستان، خود را زخمی نکنید و موی جلوسرتان را نزنائید. ²شما منحصرأ به خداوند، خدایان تعلق دارید و او شما را از میان قوم‌های روی زمین برگزیده است تا قوم خاص او باشیید.

حیوانات حلال و حرام گوشت

(لاوین 11: 1-47)

³⁻⁴گوشت هیچ حیوانی را که من آن را حرام اعلام کرده‌ام نباید بخورید. حیواناتی که می‌توانید گوشت آنها را بخورید از این قرارند:

گاو، گوسفند، بز، آهو، غزال، گوزن و انواع بز کوهی.

⁶هر حیوانی را که سم شکافته دارد و نشخوار می‌کند می‌توانید بخورید. ⁷پس اگر حیوانی این دو خصوصیت را نداشته باشد، نباید آن را بخورید.

خواهد شد.¹⁰ لبايد آنچه نياز دارد، از صميم قلب به او بدهيد و خداوند هم بخاطر اين امر، شما را در هر كاري بركت خواهد داد.¹¹ در ميان شما هميشه فقير وجود خواهد داشت به همين دليل است كه اجراي اين فرمان ضروري است. شما بايد با سخاوت به آنها قرض بدهيد.

رفتار با غلامان

(خروج 21: 1-11)

¹² هرگاه غلامي عبراني بخريد، چه مرد باشد چه زن، بايد پس از شش سال خدمت، در سال هفتم او را آزاد نماييد.¹³ او را دست خالي روانه نكنيد،¹⁴ بلكه هديه‌اي از گله و غله و شراب مطابق بركتي كه خداوند، خدايتان به شما بخشيده است به وي بدهيد.¹⁵ به خاطر بياوريد كه در سرزمين مصر برده بوديد و خداوند، خدايتان شما را نجات داد. به همين دليل است كه امروز اين فرمان را به شما مي‌دهم.

¹⁶ ولي اگر غلام عبراني شما نخواهد برود و بگويد شما و خانواده‌تان را دوست دارد و از بودن در خانه شما لذت مي‌برد،¹⁷ آنوقت او را به دم در برده با درفشي گوشش را سوراخ كنيد تا از آن پس، هميشه غلام شما باشد. همين كار را با كنيزان خود بكنيد.¹⁸ اما وقتي كه برده‌اي را آزاد مي‌كنيد نبايد ناراحت شويد، چون او در طي شش سال براي شما كمتر از نصف دستمزد يك كارگر عادي خرج برداشته است. خداوند، خدايتان براي اينكه او را آزاد ساخته‌ايد شما را در هر كاري بركت خواهد داد.

نخست‌زاده‌هاي گاو و گوسفند

¹⁹ لبايد تمامي نخست‌زاده‌هاي نرگله‌ها و رمه‌هايتان را براي خداوند وقف كنيد. از نخست‌زاده‌هاي رمه‌هايتان جهت كار كردن در مزارع خود استفاده نكنيد و پشم نخست‌زاده‌هاي گله‌هاي گوسفندان را قيچي نكنيد.²⁰ بجاي آن، شما و خانواده‌تان هر ساله گوشت اين حيوانات را در حضور خداوند، خدايتان در محلي كه او تعيين خواهد كرد بخوريد.²¹ ولي

خواستيد بخريد گاو، گوسفند، شراب يا مشروبات ديگر تا در آنجا در حضور خداوند، خدايتان جشن گرفته، با خانواده خود به شادي بپردازيد.²⁷ در ضمن لاوي‌هاي شهرتان را فراموش نكنيد، چون آنها مثل شما صاحب ملك و محصول نيستند.

²⁸ در آخر هر سه سال بايد عشريه تمام محصولات خود را در شهر خود جمع كنيد²⁹ تا آن را به لاوي‌ها كه در ميان شما ملكي ندارند، و همچنين غريبان، بيوه زنان و يتيمان داخل شهرتان بدهيد تا بخورند و سير شوند. نگاه خداوند، خدايتان شما را در كارهايتان بركت خواهد داد.

سال بخشيدن قرضها

15

در پايان هر هفت سال، بايد تمام قرضهاي بدهكاران خود را ببخشيد.² هر كه از برادر يهودي خود طلبي داشته باشد بايد آن طلب را لغو نمايد. او نبايد در صدد پس گرفتن طلبش باشد، زيرا خود خداوند اين طلب را لغو نموده است.³ ولي اين قانون شامل حال بدهكاران غريبيهودي نمي‌شود.⁴ اگر بديقت، تمام دستورات خداوند، خدايتان را اطاعت كنيد و اوامري را كه امروز به شما مي‌دهم اجرا نماييد در سرزميني كه خداوند به شما مي‌دهد بركت زيادي خواهيد يافت، بطوريكه فقيري در ميانتان نخواهد بود.⁶ او چنانكه وعده داده است بركتتان خواهد داد، بطوري كه به قوم‌هاي زيادي پول قرض خواهيد داد، ولي هرگز احتياجي به قرض گرفتن نخواهيد داشت. بر قوم‌هاي بسياري حكومت خواهيد كرد، ولي آنان بر شما حكومت نخواهند نمود.

⁷ وقتي به سرزميني كه خداوند به شما مي‌دهد وارد شديد، اگر در بين شما اشخاص فقيري باشند نسبت به آنان دست و دل باز باشيد،⁸ و هر قدر احتياج دارند به ايشان قرض بدهيد.⁹ اين فكر پليد را به خود راه ندهيد كه سال الغاي قرض بزودي فرا مي‌رسد و در نتيجه از دادن قرض خودداري كنيد؛ زيرا اگر از دادن قرض خودداري كنيد و مرد محتاج پيش خداوند ناله كند اين عمل براي شما گناه محسوب

(خروج 34: 22؛ لاويان 23: 15-21)

⁹هفت هفته پس از شروع فصل درو، ¹⁰عید دیگری در حضور خداوند، خدایان خواهید داشت که عید هفته‌ها خوانده می‌شود. در این عید هدیهٔ داوطلبانه‌ای مطابق برکتی که خداوند به شما داده است نزد خداوند بیاورید. ¹¹در این عید با پسران و دختران، غلامان و کنیزان خود در حضور خداوند شادی کنید. فراموش نکنید که لای‌ها، غریبان، بیوزنان و یتیمان شهرتان را هم دعوت کنید تا در مراسم جشن، در مکانی که خداوند بعنوان عبادتگاه خود تعیین می‌کند، شرکت کنند. ¹²این دستور را حتماً بجا آورید، زیرا خود شما هم در مصر برده بوده‌اید.

عید ساییانها

(لاويان 23: 33-43)

¹³جشن دیگر، عید ساییانهاست که باید به مدت هفت روز در پایان فصل درو، پس از اینکه خرمن خود را کوبیدید و آب انگورتان را گرفتید، برگزار کنید. ¹⁴در این عید به اتفاق پسران و دختران، غلامان و کنیزان خود شادی نمایید. فراموش نکنید که لای‌ها، غریبان، یتیمان و بیوه زنان شهر خود را نیز دعوت کنید. ¹⁵این عید را در محلی که خداوند تعیین خواهد کرد به مدت هفت روز برای او برگزار کنید. در این عید شادی کنید، زیرا خداوند محصول و دسترنج شما را برکت داده است.

¹⁶مردان اسرائیلی باید سه بار در سال در حضور خداوند، خدایشان در محلی که خداوند تعیین خواهد کرد بخاطر این سه عید حاضر شوند: عید پسخ، عید هفته‌ها و عید ساییانها. در هر کدام از این اعیاد، هدایایی برای خداوند بیاورید. ¹⁷تا جایی که از دستتان برمی‌آید به نسبت برکتی که از خداوند یافته‌اید هدیه بدهید.

قضات

⁸برای هر یک از قبایل خود در شهرهایی که خداوند، خدایتان به شما می‌دهد قضات و رهبرانی

اگر حیوان نخست‌زاده معیوب باشد، مثلاً چاق یا کور بوده، یا عیب دیگری داشته باشد، نباید آن را برای خداوند، خدایتان قربانی کنید. ²²ترعوض از آن برای خوراک خانوادهٔ خود در منزل استفاده کنید. هر کس می‌تواند آن را بخورد، حتی اگر شرعاً نجس باشد، درست همانطور که غزال یا آهو را می‌خورد؛ ²³ولی خون آن را نخورید، بلکه آن را مثل آب بر زمین بریزید.

عید پسخ

(خروج 12: 1-20)

همیشه به یاد داشته باشید که در ماه ایبب، **16** مراسم عید پسخ را به احترام خداوند، خدایتان بجا آورید، چون در این ماه بود که او شما را شبانه، از سرزمین مصر بیرون آورد. ²برای عید پسخ، شما باید یک بره یا یک گاو در محلی که خداوند، خدایتان بعنوان عبادتگاه خود برمی‌گزیند، برای او قربانی کنید. ³گوشت قربانی را با نان خمیرمایه‌دار نخورید. هفت روز نان بدون خمیرمایه بخورید. این نان، یادگار سختیهای شما در مصر و نیز یادگار روزی است که با عجله از مصر خارج شدید. این روز را در تمام عمر خود به خاطر داشته باشید. ⁴مدت هفت روز اثری از خمیرمایه در خانهٔ شما نباشد و از گوشت قربانی پسخ تا صبح روز بعد چیزی باقی نماند.

⁵قربانی پسخ را فقط باید در مکانی که خداوند، خدایتان بعنوان عبادتگاه تعیین می‌کند، ذبح نمایید و نه در جای دیگری از سرزمینی که او به شما می‌دهد. قربانی پسخ را هنگام غروب سرببرید، زیرا هنگامی که از مصر خارج شدید، غروب بود. گوشت قربانی را در همانجا بپزید و بخورید و صبح روز بعد، راهی خانه‌هایتان بشوید. ⁸تمام شش روز بعد را هم نان فطیر بخورید. در روز هفتم، تمام قوم برای عبادت خداوند، خدای خود جمع شوند و هیچ کار دیگری نکنند.

عید هفته‌ها

از حکم و دستورات ایشان سرپیچی نکنید.¹² اگر محکوم از قبول حکم قاضی یا کاهن که خادم خداوند است، خودداری کند مجازات او مرگ است. اسرائیل را باید از وجود چنین گناهکارانی پاک نمود.¹³ آنگاه همه مردم از این مجازات با خبر شده، خواهند ترسید و جرأت نخواهند کرد با رأی دادگاه مخالفت کنند.

پادشاه

¹⁴ هرگاه در سرزمینی که خداوند آن را به شما خواهد داد، ساکن شده، به این فکر بیفتید که «ما هم باید مثل قوم‌های دیگری که اطراف ما هستند یک پادشاه داشته باشیم»،¹⁵ نباید مردی را به پادشاهی برگزینید که خداوند، خدایان انتخاب می‌کند. او باید اسرائیلی باشد و نه خارجی.¹⁶ او نباید به فکر جمع کردن اسب باشد و افراش را به مصر بفرستد تا از آنجا برایش اسب بیاورند، چون خداوند به شما گفته است: «هرگز بار دیگر به مصر بازنگردید.»¹⁷ او نباید زنان زیادی برای خود بگیرد مبادا دلش از خداوند دور شود؛ همچنین نباید برای خود ثروت ببندوزد.

¹⁸ وقتی او بر تخت پادشاهی نشست، باید نسخه‌ای از قوانین خدا را که بوسیله کاهنان لاوی نگهداری می‌شود، تهیه کند.¹⁹ او باید این رونوشت قوانین را نزد خود نگهدارد و در تمام روزهای عمرش آن را مطالعه کند تا یاد بگیرد خداوند، خدایش را احترام کند و دستورات و قوانین او را اطاعت نماید.²⁰ این کار او باعث خواهد شد خود را از دیگران برتر نداند و از هیچ یک از اوامر خداوند انحراف نرزد. بدین ترتیب سلطنت او طولانی خواهد بود و پس از او نیز پسرانش، نسل‌های زیادی بر اسرائیل سلطنت خواهند کرد.

سهم کاهنان و لاویان

کاهنان و سایر افراد قبیله لاوی نباید در **18** اسرائیل ملکی داشته باشند. بنابراین شما باید با آوردن قربانی‌ها و هدایا به قربانگاه خداوند،

تعیین کنید تا ایشان مردم را عادلانه دآوری کنند.¹⁹ هنگام دآوری از کسی طرفداری نکنید، عدالت را زیر پا نگذارید و رشوه نگیرید، چون رشوه حتی چشمان عادلان را کور می‌کند و راستگويان را به دروغگویی و می‌درد.²⁰ عدل و انصاف را همیشه بجا آورید تا بتوانید زنده مانده، سرزمینی را که خداوند، خدایان به شما می‌بخشد تصرف نمایید.

بت‌پرستی

²¹ هرگز مجسمه‌های شرم‌آور بت‌پرستان را در کنار قربانگاه خداوند، خدایان نسازید²² و ستونهای آنها را برپا نکنید، چون خداوند از این بتها بیزار است.

17 هرگز گاو یا گوسفند مریض و معیوب، برای خداوند، خدایان قربانی نکنید. خداوند از این کار متنفر است.

³² اگر بشنوید مرد یا زنی در یکی از شهرهای سرزمینتان از عهد خدا تخلف نموده، بت یا خورشید و ماه و ستارگان را که من پرستش آنها را اکیداً قدغن کرده‌ام عبادت می‌کند،⁴ اول خوب تحقیق کنید و بعد که معلوم شد چنین گناهی در اسرائیل بوقوع پیوسته است،⁵ آنگاه آن مرد یا زن را به بیرون شهر ببرید و سنگسارش کنید تا بمیرد.⁶ ولی هرگز شخصی را بنا به شهادت یک گواه به قتل نرسانید؛ حداقل باید دو یا سه شاهد وجود داشته باشند.⁷ اول، شاهدان باید سنگها را پرتاب کنند و سپس تمام مردم به این طریق، این شرارت را از میان خودپاک خواهید ساخت.

دادگاه

⁸ اگر واقعه‌ای در میان شما اتفاق بیفتد که قضاوت راجع به آن برای شما سخت باشد چه قتل باشد، چه ضرب و جرح، و چه دعوا، در اینصورت باید آن مراجعه را به محلی که خداوند، خدایان تعیین می‌کند⁹ نزد کاهنان نسل لاوی و قاضی وقت ببرید تا ایشان در این مورد قضاوت کنند.¹⁰ هر چه آنها بگویند باید بدون چون و چرا اجرا گردد. مواظب باشید که

فرستاد و شما باید به او گوش دهید و از او اطاعت کنید.

¹⁶ روزی که در دامنه کوه حوریب جمع شده بودید از خداوند خواستید که صدای مهیب او را بار دیگر نشنوید و آن آتش هولناک را در بالای کوه نبینید، چون می‌ترسیدید بمیرید.¹⁷ پس خداوند به من فرمود: «درخواست آنها بجاست.»¹⁸ من از میان آنها پیامبری مانند تو برای ایشان خواهم فرستاد. به او خواهم گفت که چه بگوید و او سخنگوی من نزد مردم خواهد بود.¹⁹ فردی که به او گوش ندهد و به پیامش که از جانب من است توجه نکند، او را مجازات خواهم کرد.²⁰ هر پیامبری که به دروغ ادعا کند پیامش از جانب من است، خواهد مرد و هر پیامبری که ادعا کند پیامش از جانب خدایان دیگر است باید کشته شود.»

²¹ اگر دودل هستید که پیامی از جانب خداوند است یا نه،²² راه فهمیدنش این است: اگر چیزی که او می‌گوید اتفاق نیفتد، پیام او از جانب خداوند نبوده بلکه ساخته و پرداخته خودش است؛ پس، از او نترسید.

شهرهای پناهگاه

(اعداد 35: 9-28؛ یوشع 20: 1-9)

هنگامی که خداوند، خدایان قوم‌هایی را

19 که باید سرزمینشان را بگیرد، نابود کند

زندگی ایشان را تأمین کنید.² کاهنان و لایوان نباید ملکی داشته باشند، زیرا همانطور که خداوند وعده داده، خود او میراث ایشان است.³ ثمنه، دو بناگوش و شکمبه هر گاو و گوسفندی را که برای قربانی می‌آورید به کاهنان بدهید.⁴ علاوه بر اینها، نوبر محصول خود یعنی نوبر غلات، شراب تازه، روغن زیتون و همچنین پشم گوسفندان خود را نیز به ایشان بدهید؛⁵ زیرا خداوند، خدایان قبیله لای را از بین تمام قبیله‌ها انتخاب کرده است تا نسل اندر نسل خداوند را خدمت کنند.

⁶ هر فرد لای، در هر گوشه‌ای از سرزمین اسرائیل که باشد این حق را دارد که هر وقت بخواهد به مکانی که خداوند بعنوان عبادتگاه خود تعیین می‌کند آمده، به نام خداوند خدمت کند، درست مانند دیگر برادران لای خود که بطور مداوم در آنجا خدمت می‌کنند.⁸ از قربانی‌ها و هدایایی که به لایوان داده می‌شود به او نیز باید سهمی تعلق گیرد، چه محتاج باشد و چه نباشد.

آداب و رسوم نفرت‌انگیز بت‌پرستان

⁹ وقتی وارد سرزمین موعود شدید، مواظب باشید که از آداب و رسوم نفرت‌انگیز قوم‌هایی که در آنجا زندگی می‌کنند پیروی نکنید.¹⁰⁻¹¹ مثل آنها بچه‌های خود را روی آتش قربانگاه قربانی نکنید. هیچ یک از شما نباید به جادوگری بپردازد یا غیبگویی و رمالی و فالگیری کند و یا ارواح مردگان را احضار نماید.¹² خداوند از تمام کسانی که دست به چنین کارها می‌زنند متنفر است. بخاطر انجام همین کارهاست که خداوند، خدایان این قوم‌ها را ریشه‌کن می‌کند.¹³ شما باید در حضور خداوند، خدایان پاک و بی‌عیب باشید.

و عده ظهور پیامبر

¹⁴ قوم‌هایی که شما سرزمینشان را تصرف می‌کنید به غیبگویی و فالگیری ان گوش می‌دهند، ولی خداوند، خدایان به شما اجازه نمی‌دهد چنین کنید.¹⁵ او از میان قوم اسرائیل پیامبری مانند من برای شما خواهد

خدایان به شما می‌دهد، مواظب باشید مرزهای ملک همسایه‌تان را که از قدیم تعیین شده است به نفع خود تغییر ندهید.

شهادت در دادگاه

¹⁵ هرگز کسی را بر اساس شهادت یک نفر محکوم نکنید. حداقل دو یا سه شاهد باید وجود داشته باشند. ¹⁶ اگر کسی شهادت دروغ بدهد و ادعا کند که شخصی را هنگام ارتکاب جرمی دیده است، ¹⁷ هر دو نفر باید به نزد کاهنان و قضاتی که در آن موقع در حضور خداوند مشغول خدمتند، آورده شوند. ¹⁸ قضات باید این امر را بدقت تحقیق کنند. اگر معلوم شد که شاهد دروغ می‌گوید، ¹⁹ مجازاتش باید همان باشد که او فکر می‌کرد مرد دیگر به آن محکوم می‌شد. به این طریق شرارت را از میان خود پاک خواهید کرد. ²⁰ بعد از آن، کسانی که این خبر را بشنوند از دروغ گفتن در جایگاه شهود خواهند ترسید. ²¹ به شاهد دروغگو نباید رحم کنید. حکم شما در اینگونه موارد باید چنین باشد: جان در برابر جان، چشم در برابر چشم، دندان در برابر دندان، دست در برابر دست و پا در برابر پا.

قوانین جنگ

زمانی که به جنگ می‌روید و در برابر **20** خود لشکری نیرومندتر از خود با اسبها و عرابه‌های جنگی زیاد می‌بینید، وحشت نکنید. خداوند، خدایان با شمامست، همان خدایی که شما را از مصر بیرون آورد. ² قبل از شروع جنگ، کاهنی در برابر لشکر اسرائیل بایستد و بگوید: ³ «ای مردان اسرائیلی به من گوش کنید! امروز که به جنگ می‌روید از دشمن نترسید و جرأت خود را از دست ندهید؛ ⁴ چون خداوند، خدایان همراه شمامست. او برای شما با دشمنانتان می‌جنگد و به شما پیروزی می‌بخشد.»

⁵ آنگاه سرداران سپاه باید سربازان را خطاب کرده، چنین بگویند: «ایا در اینجا کسی هست که به تازگی خانه‌ای ساخته، ولی هنوز از آن استفاده نکرده باشد؟

و شما در شهرها و خانه‌هایشان ساکن شوید، ² آنگاه باید سه شهر بعنوان پناهگاه تعیین کنید تا اگر کسی تصادفاً شخصی را بکشد، بتواند به آنجا فرار کرده، در امان باشد. کشورتان را به سه منطقه تقسیم کنید بطوری که هر کدام از این سه شهر در یکی از آن سه منطقه واقع گردد. جاده‌هایی را که به این شهرها می‌روند خوب نگه دارید.

⁴ اگر کسی تصادفاً مرتکب قتل شود می‌تواند به یکی از این شهرها فرار کرده، در آنجا پناه گیرد. ⁵ مثلاً اگر مردی با همسایه خود برای بریدن هیزم به جنگل برود و سر تیر از دسته‌اش جدا شده، باعث قتل همسایه‌اش گردد، آن مرد می‌تواند به یکی از این شهرها گریخته، در امان باشد. ⁶ بدین ترتیب مدعی خون مقتول نمی‌تواند او را بکشد. این شهرها باید پراکنده باشند تا همه بتوانند به آن دسترسی داشته باشند و گر نه مدعی عصبانی، ممکن است قاتل بی‌گناه را بکشد.

⁸ اگر خداوند طبق وعده‌ای که به پدران شما داده است مرزهای سرزمینتان را وسیعتر کند و تمام سرزمینی را که وعده داده است، به شما ببخشد ⁹ (البته چنین کاری بستگی دارد به اینکه از کلیه فرمانهایی که امروز به شما می‌دهم اطاعت نموده خداوند، خدایان را دوست بدارید و دائماً در راه او گام بردارید) در اینصورت باید سه شهر پناهگاه دیگر نیز داشته باشید. ¹⁰ چنین عمل کنید تا در سرزمینی که خداوند به شما می‌دهد اشخاص بی‌گناه کشته نشوند و خون کسی به گردن شما نباشد.

¹¹ ولی اگر کسی از همسایه خود نفرت داشته باشد و با قصد قبلی او را بکشد و سپس به یکی از شهرهای پناهگاه فرار نماید، ¹² آنگاه ریش سفیدان شهر باید دنبال او فرستاده، او را بازگردانند و تحویل مدعی خون مقتول بدهند تا او را بکشد. ¹³ به او رحم نکنید! اسرائیل را از خون بی‌گناه پاک کنید تا در همه کارهایتان کامیاب باشید.

مرزهای ملک همسایه

¹⁴ هنگامی که وارد سرزمینی شدید که خداوند،

قبیح خود گرفتار سازند و شما را وادارند گناه بزرگی نسبت به خداوند، خدایان مرتکب شوید.

¹⁹ زمانی که شهری را برای مدت طولانی محاصره می‌کنید، درختان میوه را از بین نبرید. از میوه آنها بخورید، ولی درختان را قطع نکنید. درختان، دشمنان شما نیستند! ²⁰ اما درختان دیگر را می‌توانید قطع کنید و از آنها برای محاصره شهر استفاده کنید.

طلب آموزش برای قتلی که قاتلش معلوم نیست

در سرزمین موعود، هرگاه جسد مقتولی که قاتلش معلوم نیست در صحرا پیدا شود، **21** ²² آنگاه ریش سفیدان و قضات با انداز مگیری فاصله جسد تا شهرهای اطراف، نزدیکترین شهر را تعیین کنند. ریش سفیدان آن شهر، باید گوساله‌ای را که تا بحال بر آن یوغ بسته نشده بگیرند ⁴ و آن را به دره‌ای ببرند که در آن آب جاری باشد، ولی زمینش هرگز شخم نخورده و کشت نشده باشد، و در آنجا گردن گوساله را بشکنند. ⁵ آنگاه کاهنان نیز نزدیک بیایند، زیرا خداوند، خدای شما ایشان را انتخاب کرده است تا در حضور او خدمت کنند و به نام خداوند برکت دهند و در مراغه‌ها و مجازات‌ها تصمیم بگیرند. ⁶ سپس ریش سفیدان آن شهر، دستهای خود را روی آن گوساله بشویند ⁷ و بگویند: «دستهای ما این خون را ریخته و چشمان ما هم آن را ندیده است. ⁸ ای خداوند، قوم خود، اسرائیل را که نجات داده‌ای ببخش و آنها را به قتل مردی بی‌گناه متهم نکن. گناه خون این مرد را بر ما نگیر.» ⁹ به این طریق با پیروی از دستورات خداوند، شما این گناه را از بین خود دور خواهید ساخت.

ازدواج با دختر اسیر

¹⁰ زمانی که به جنگ می‌روید و خداوند، خدایان دشمنان شما را بدست شما تسلیم می‌کند و شما آنها را به اسارت خود در می‌آورید، ¹¹ چنانچه در میان اسیران، دختر زیبایی را ببینید و عاشق او بشوید، می‌توانید او را به زنی بگیرید. ¹² او را به خانه خود بیاورید و بگذارید موهای سرش را کوتاه کند،

اگر چنین کسی هست به خانه برگردد، چون ممکن است در این جنگ کشته شود و شخص دیگری از آن استفاده کند. ⁶ آیا کسی هست که به تازگی تاکستانی غرس کرده، ولی هنوز میوه‌ای از آن نخورده باشد؟ اگر چنین کسی هست به خانه بازگردد، چون ممکن است در این جنگ کشته شود و شخص دیگری میوه آن را بخورد. ⁷ آیا کسی به تازگی دختری را نامزد کرده است؟ اگر چنین کسی هست به خانه خود بازگردد و با نامزدش ازدواج کند، چون ممکن است در این جنگ بمیرد و شخص دیگری نامزد او را به زنی بگیرد. ⁸ سپس سرداران بگویند: «آیا در اینجا کسی هست که می‌ترسد؟ اگر چنین کسی هست به خانه بازگردد تا روحیه دیگران را تضعیف نکند.» ⁹ پس از نطق سرداران، فرماندهانی برای سپاه تعیین شوند.

¹⁰ هنگامی که به شهری نزدیک می‌شوید تا با آن بجنگید، نخست به مردم آنجا فرصت دهید خود را تسلیم کنند. ¹¹ اگر آنها دروازه‌های شهر را به روی شما باز کردند، وارد شهر بشوید و مردم آنجا را اسیر کرده، به خدمت خود بگیرید؛ ¹² ولی اگر تسلیم نشدند، شهر را محاصره کنید. ¹³ هنگامی که خداوند، خدایان آن شهر را به شما داد، همه مردان آن را از بین ببرید؛ ¹⁴ ولی زنها و بچه‌ها، گاوها و گوسفندها، و هر چه را که در شهر باشد می‌توانید برای خود نگه‌دارید. تمام غنایمی را که از دشمن بدست می‌آورید مال شماست. خداوند آنها را به شما داده است. ¹⁵ این دستورات فقط شامل شهرهای دور دست می‌باشد و نه شهرهایی که در خود سرزمین موعود هستند.

¹⁶ در شهرهای داخل مرزهای سرزمین موعود، هیچکس را نباید زنده بگذارید. هر موجود زنده‌ای را از بین ببرید. ¹⁷ حیثیها، اموریها، کنعانیها، فرزیهها، حویها و بیوسیهها را بکلی نابود کنید. این حکمی است که خداوند، خدایان داده است. ¹⁸ منظور از این فرمان آن است که نگذارد مردم این سرزمین، شما را فریب داده، در دام بتپرستی و آداب و رسوم

اگر گاو یا گوسفند کسی را سرگردان دیدید، وانمود نکنید که آن را ندیده‌اید، بلکه آن را به نزد صاحبش برگردانید.² اگر صاحبش نزدیک شما زندگی نمی‌کند و یا او را نمی‌شناسید، آن را به مزرعه خود ببرید و در آنجا نگهدارید تا زمانی که صاحبش بدنبال آن بیاید. آنگاه آن را به صاحبش بدهید.³ این قانون شامل الاغ، لباس یا هر چیز دیگری که پیدا می‌کنید نیز می‌شود.

اگر کسی را دیدید که سعی می‌کند گاو یا الاغی را که زیر بار خوابیده است روی پاهایش بلند کند، رویتان را برنگردانید، بلکه به کمکش بشتابید.⁴ زن نباید لباس مردانه بپوشد و مرد نباید لباس زنانه به تن کند. این کار در نظر خداوند، خدایان و نفرت‌انگیز است.

اگر آشیانه پرندهای را روی زمین افتاده ببینید و یا آشیانه‌ای را روی درختی ببینید که پرند با جوجه‌ها یا تخم‌هایش در داخل آن نشسته است، مادر و جوجه‌هایش را با هم بردارید؛⁷ مادر را رها کنید برود و فقط جوجه‌هایش را بردارید. اگر چنین کنید زندگی‌تان پرپرکت و طولانی خواهد بود.⁸ وقتی خانه تازه‌ای می‌سازید، باید دیوار کوتاهی دورتادور پشت بام بکشید تا از افتادن اشخاص جلوگیری کرده، مسئول مرگ کسی نشوید.⁹ در تاکستان خود بذر دیگری نکارید. اگر کاشنید، هم محصول بذر کاشته شده و هم انگورها تلف خواهد شد.

اگر گاو و الاغی که بهم بیراق شده‌اند شخم نکنید.¹⁰ لباسی را که از دو نوع نخ، مثلاً پشم و کتان بافته شده است نبوشید.

اگر چهارگوشه ردای خود باید منگوله بدوزید.¹²

قوانین مربوط به ازدواج

اگر مردی با دختری ازدواج کند و پس از بیابویزند،¹⁴ جسد او نباید در طول شب روی درخت بماند. باید همان روز او را دفن کنید، زیرا کسی که بر دار آویخته شده باشد ملعون خداست. پس بدن او را دفن کنید تا سرزمینی که خداوند، خدایان به شما داده است آلوده نشود.

ناخه‌هایش را بگیرد¹³ و لباس‌هایش را که هنگام اسیر شدن پوشیده بود عوض کند. سپس یک ماه تمام در خانه شما در عزای پدر و مادرش بنشیند. بعد از آن، می‌تواند او را به زنی اختیار کند.⁴ بعد اگر از او راضی نبودید، نباید او را بفروشید یا مثل برده با او رفتار کنید، زیرا او را به زنی گرفته‌اید؛ پس، بگذارید هر جا می‌خواهد برود.

حق نخست‌زادگی

اگر مردی دو همسر داشته باشد، و از هر دو صاحب پسر شود و پسر بزرگترش فرزند همسر مورد علاقه‌اش نباشد،¹⁶ حق ندارد ارث بیشتری به پسر کوچکترش یعنی پسر زنی که وی او را دوست دارد بدهد.¹⁷ او باید دو سهم به پسر بزرگترش که نخستین نشانه قدرتش بوده و حق نخست‌زادگی به او می‌رسد بدهد، ولو اینکه وی پسر همسر مورد علاقه‌اش نباشد.

پسر سرکش

اگر مردی پسر لجوج و سرکشی داشته باشد که با وجود تنبیهات مکرر والدین، از ایشان اطاعت نکند،¹⁹ در اینصورت باید پدر و مادرش او را نزد ریش سفیدان شهر ببرند²⁰ و بگویند: «این پسر ما لجوج و سرکش است، حرف ما را گوش نمی‌کند و به ولخرجی و میگساری می‌پردازد.»²¹ آنگاه اهالی شهر او را سنگسار کنند تا بمیرد. به این طریق، شرارت را از میان خود دور خواهید کرد و همه جوانان اسرائیل این واقعه را شنیده، خواهند ترسید.

قوانین گوناگون

اگر مردی مرتکب جرمی شده باشد که جزای آن مرگ است و پس از اعدام، جسد او را به درختی بیابویزند،²³ جسد او نباید در طول شب روی درخت بماند. باید همان روز او را دفن کنید، زیرا کسی که بر دار آویخته شده باشد ملعون خداست. پس بدن او را دفن کنید تا سرزمینی که خداوند، خدایان به شما داده است آلوده نشود.

غافلگیر شود، باید به پدر دختر پنجاه مقل نقل نقره بپردازد و با آن دختر ازدواج کند و هرگز نمی‌تواند او را طلاق بدهد.

³⁰هیچکس نباید با زن پدر خود ازدواج کند، زیرا آن زن به پدر وی تعلق دارد.

اخراج از جماعت

مردی که بیضه‌هایش له شده و یا آلت **23** تناسلی‌اش بریده شده باشد، نباید داخل جماعت خداوند شود. ²شخص حرامزاده و فرزندان او تا ده نسل نباید وارد جماعت خداوند شوند.

³از قوم عمونی یا موآبی هیچکس وارد جماعت خداوند نشود حتی بعد از نسل دهم. ⁴این دستور بدان سبب است که وقتی از مصر بیرون آمدید این قومها با نان و آب از شما استقبال نکردند و حتی بلعام، پسر بعور، اهل قنور را از بین‌النهرین اجیر کردند تا شما را لعنت کند. ⁵ولی خداوند به بلعام گوش نکرد و در عوض چون شما را دوست داشت آن لعنت را به برکت تبدیل نمود. ⁶پس هرگز تا زمانی که زنده هستید نباید با عمونی‌ها و موآبی‌ها صلح کنید و با آنها رابطه‌ی دوستی برقرار نمایید. ⁷ولی ائمه‌ها را دشمن نشمارید، زیرا برادران شما هستند. مصریها را نیز دشمن نشمارید، زیرا زمانی در میان ایشان زندگی می‌کردید. ⁸نسل سوم ائمه‌ها و مصریها می‌توانند به جماعت خداوند داخل شوند.

ناپاکی در اردوگاه

⁹در زمان جنگ، مردانی که در اردوگاه هستند باید از هر نوع ناپاکی دوری کنند. کسی که بخاطر انزال شبانه، شرعاً نجس می‌شود باید از اردوگاه خارج گردد ¹¹و تا غروب بیرون بماند. سپس خود را شسته، هنگام غروب بازگردد. ¹²مستراحا باید بیرون اردوگاه باشند. ¹³هرکس باید در بین ابزار خود وسیله‌ای برای کندن زمین داشته باشد و بعد از هر بار قضای حاجت، با آن گودالی حفر کند و مدفوعش را ببوشاند. ¹⁴اردوگاه باید پاک باشد، چون خداوند در میان شما قدم می‌زند تا شما را محافظت

¹⁵انوقت پدر و مادر دختر باید مدرک بکارت او را نزد ریش‌سفیدان شهر بیاورند.

¹⁶پدرش باید به آنها بگوید: «من دخترم را به این مرد دادم تا همسر او باشد، ولی این مرد او را نمی‌خواهد ¹⁷و به او تهمت زده، ادعا می‌کند که دخترم هنگام ازدواج باکره نبوده است. اما این مدرک ثابت می‌کند که او باکره بوده است.» سپس باید پارچه را جلو ریش سفیدان پهن کنند. ریش‌سفیدان باید آن مرد را شلاق بزنند و محکوم به پرداخت ¹⁹جریمه‌ای معادل صد مقل نقل نقره بکنند، چون به دروغ، یک باکره اسرائیلی را متهم ساخته است. این جریمه باید به پدر دختر پرداخت شود. آن زن، همسر وی باقی خواهد ماند و مرد هرگز نباید او را طلاق بدهد. ²⁰ولی اگر اتهامات مرد حقیقت داشته و آن زن هنگام ازدواج باکره نبوده است، ²¹ریش‌سفیدان، دختر را به درخانه پدرش ببرند و مردان شهر او را سنگسار کنند تا بمیرد، چون او در اسرائیل عمل قبیحی انجام داده است و در زمانی که در خانه پدرش زندگی می‌کرد، زنا کرده است. چنین شرارتی باید از میان شما پاک گردد.

²²اگر مردی در حال ارتکاب زنا با زن شوهرداری دیده شود، هم آن مرد و هم آن زن باید کشته شوند. به این ترتیب، شرارت از اسرائیل پاک خواهد شد. ²³اگر دختری که نامزد شده است در داخل دیوارهای شهر توسط مردی اغوا گردد، باید هم دختر و هم مرد را از دروازه شهر بیرون برده، سنگسار کنند تا بمیرند. دختر را بخاطر اینکه فریاد نزده و کمک نخواست است و مرد را بجهت اینکه نامزد مرد دیگری را بی‌حرمت کرده است. چنین شرارتی باید از میان شما پاک شود. ²⁵و ²⁷ولی اگر چنین عملی خارج از شهر اتفاق بیفتد تنها مرد باید کشته شود، چون دختر گناهی که مستحق مرگ باشد مرتکب نشده است. این، مثل آن است که کسی بر شخصی حمله‌ور شده او را بکشد، زیرا دختر فریاد زده و چون در خارج از شهر بوده، کسی به کمکش نرفته است تا او را نجات دهد. ²⁸اگر مردی به دختری که نامزد نشده است تجاوز کند و در حین عمل

نمی‌تواند دوباره با او ازدواج کند، زیرا آن زن نجس شده است. خداوند از چنین ازدواجی متنفر است و این عمل باعث می‌شود زمینی که خداوند، خدایان به شما داده است به گناه آلوده شود.

⁵ مردی را که تازه ازدواج کرده است نباید به سربازی احضار نمود و یا مسئولیتهای مخصوص دیگری به وی محول کرد، بلکه مدت یک سال در خانه خود آزاد بماند و بازنش خوش باشد.

⁶ گرو گرفتن سنگ آسیاب خلاف قانون است، چون وسیلهٔ امرار معاش صاحبش می‌باشد. ⁷ اگر کسی یکی از برادران اسرائیلی خود را بزدند و با او مثل برده رفتار کند و یا او را بفروشد، این آدم دزد باید کشته شود تا شرارت از میان شما پاک گردد.

⁸ هرگاه کسی به مرض جذام مبتلا شود، باید بدقت آنچه را که کاهنان به او می‌گویند انجام دهد؛ او باید از دستوراتی که من به کاهنان داده‌ام پیروی کند. ⁹ به خاطر بیاورید آنچه را که خداوند، هنگامی که از مصر بیرون می‌آمدید با مریم کرد.*

¹⁰ اگر به کسی چیزی قرض می‌دهید نباید برای گرفتن گرو به خانه‌اش وارد شوید. ¹¹ بیرون خانه بایستید تا صاحب خانه آن را برایتان بیاورد. ¹² ¹³ اگر آن مرد، فقیر بوده، ردایش را که در آن می‌خوابد بعنوان گرو به شما بدهد نباید تا روز بعد، پیش خود نگه دارید بلکه هنگام غروب آفتاب آن را به او بازگردانید تا بتواند شب در آن بخوابد. آنگاه او برای شما دعای خیر خواهد کرد و خداوند، خدایان از شما راضی خواهد بود.

¹⁴ ¹⁵ هرگز به یک کارگر روزمزد فقیر و محتاج ظلم نکنید، چه اسرائیلی باشد و چه غریبی که در شهر شما زندگی می‌کند. مزدش را هر روز قبل از غروب آفتاب به وی پرداخت کنید، چون او فقیر است و چشم‌امیدش به آن مزد است. اگر چنین نکنید، ممکن است نزد خداوند از دست شما ناله کند و این برای شما گناه محسوب شود.

فرماید و دشمنانتان را مغلوب شما سازد. اگر او چیز ناپسندی ببیند، ممکن است روی خود را از شما برگرداند.

قوانین گوناگون

¹⁵ اگر برده‌ای از نزد اربابش فرار کند نباید او را مجبور کنید که برگردد. ¹⁶ بگذارید در هر شهری که مایل است در میان شما زندگی کند و بر او ظلم نکنید.

¹⁷ از دختران اسرائیلی کسی نباید فاحشه شود و از پسران اسرائیلی کسی نباید لواط شود. ¹⁸ هیچگونه هدیه‌ای را که از درآمد یک فاحشه یا یک لواط تهیه شده باشد به خانهٔ خداوند نیاورید، چون هر دو در نظر خداوند نفرت‌انگیز هستند.

¹⁹ وقتی به برادر اسرائیلی خود پول، غذا یا هر چیز دیگری قرض می‌دهید، از او بهره نگیرید. ²⁰ از یک غریبه می‌توانید بهره بگیرید، ولی نه از یک اسرائیلی. اگر این قانون را رعایت کنید خداوند، خدایان زمانی که وارد سرزمین موعود شوید به شما برکت خواهد داد.

²¹ هنگامی که برای خداوند نذر می‌کنید نباید در وفای آن تأخیر کنید، چون خداوند می‌خواهد نذرهای خود را بموقع ادا کنید. ادا نکردن نذر، گناه محسوب می‌شود. ²² (ولی اگر از نذر کردن خودداری کنید، گناهی انجام نداده‌اید). ²³ بعد از اینکه نذر کردید باید دقت کنید هر چه را که گفته‌اید ادا کنید، زیرا با میل خود به خداوند، خدایان نذر کرده‌اید.

²⁴ از انگورهای تاکستان دیگران، هر قدر که بخواهید می‌توانید بخورید، اما نباید انگور در ظرف ریخته با خود ببرید. ²⁵ هم‌میزور وقتی داخل کشتزار همسایهٔ خود می‌شوید، می‌توانید با دست خود خوشه‌ها را بچینید و بخورید، ولی حق داس زدن ندارید.

اگر مردی پس از ازدواج با زنی، به علی 24

از او راضی نباشد، و طلاقنامه‌ای نوشته، به دستش دهد و او را رها سازد² و آن زن دوباره ازدواج کند³ شوهر دومی نیز از او راضی نباشد و او را طلاق دهد یا بمیرد،⁴ آنگاه شوهر اولش

ازدواج بدنيا بايد بعنوان پسر برادر فوت شده محسوب گردد تا اسم آن متوفی از اسرائیل فراموش نشود،⁷ ولی اگر برادر متوفی راضی به این ازدواج نباشد، آنگاه آن زن باید نزد ریش سفیدان شهر برود و به آنها بگوید: «برادر شوهرم وظیفه‌اش را نسبت به من انجام نمی‌دهد و نمی‌گذارد نام برادرش در اسرائیل باقی بماند.»⁸ سپس ریش سفیدان شهر آن مرد را احضار کرده، با او صحبت کنند. اگر او باز راضی به ازدواج نشد،⁹ زن بیوه باید در حضور ریش سفیدان بطرف آن مرد رفته، کفش او را از پایش درآورد و آب دهان بر صورتش بیاندازد و بگوید: «بر مردی که اجاق خانه برادرش را روشن نگه نمی‌دارد اینچنین شود.»¹⁰ از آن پس، خاندان آن مرد در اسرائیل به «خاندان کفش کننده» معروف خواهد شد.

¹¹ اگر دو مرد با هم نزاع کنند و همسر یکی از آنها برای کمک به شوهرش مداخله نموده، عورت مرد دیگر را بگیرد،¹² دست آن زن را باید بدون ترحم قطع کرد.

¹³ و ¹⁴ و ¹⁵ بر کلیه معاملات خود باید از ترازوهای دقیق و اندازه‌های درست استفاده کنید تا در سرزمینی که خداوند، خدایتان به شما می‌دهد زندگی طولانی داشته باشید.¹⁶ تمام کسانی که در معاملات کلاهبرداری می‌کنند مورد نفرت خداوند می‌باشند.

¹⁷ هرگز نباید کاری را که مردم عمالیق هنگام بیرون آمدن از مصر با شما کردند فراموش کنید.¹⁸ به یاد داشته باشید که ایشان بدون ترس از خدا با شما جنگیده، کسانی را که در اثر ضعف و خستگی عقب مانده بودند به هلاکت رسانیدند.¹⁹ بنابراین وقتی که خداوند، خدایتان در سرزمین موعود شما را از شر تمامی دشمنانتان خلاصی بخشید، باید نام عمالیق را از روی زمین محو و نابود کنید. هرگز این را فراموش نکنید.

نوبت محصولات و عشریه

پس از اینکه وارد سرزمین موعود شده، آن را تصرف کردید و در آن سکونت گزیدید،

¹⁶ پدران نباید بسبب گناهان پسرانشان کشته شوند، و نه پسران بسبب گناهان پدرانشان. هر کس باید بسبب گناه خودش کشته شود.

¹⁷ با غریبان و یتیمان به عدالت رفتار کنید و هرگز لباس بیوزنی را در مقابل قرضی که به او داده‌اید گرو نگیرید.¹⁸ همیشه به یاد داشته باشید که در مصر برده بودید و خداوند، خدایتان شما را نجات داد. به همین دلیل است که من این دستور را به شما می‌دهم.

¹⁹ اگر هنگام درو کردن محصول فراموش کردید یکی از باغه‌ها را از مزرعه بیاورید، برای برداشتن آن به مزرعه باز نگردید. آن را برای غریبان، یتیمان و بیوه زنان بگذارید تا خداوند، خدایتان دسترنج شما را برکت دهد.²⁰ وقتی که محصول زیتون خود را از درخت می‌تکانید شاخه‌ها را برای بار دوم تکان ندهید، بلکه باقیمانده را برای غریبان، یتیمان و بیوه زنان بگذارید.²¹ در مورد انگور تاکستانان نیز چنین عمل کنید. دوباره سراغ تاکی که انگور هایش را چیده‌اید نروید، بلکه آنچه را که از انگورها باقی مانده است برای نیازمندان بگذارید.²² یادتان باشد که در سرزمین مصر برده بودید. به همین سبب است که من این دستور را به شما می‌دهم.

25

هرگاه بین دو نفر نزاعی درگیرد و آنها به دادگاه بروند، دادگاه باید مجرم را محکوم نماید و بی‌گناه را تبرئه کند. اگر مجرم مستحق شلاق خوردن باشد باید قاضی به او دستور دهد که دراز بکشد و به نسبت جرمی که انجام داده تا چهل ضربه شلاق بخورد؛ ولی نباید بیش از چهل ضربه شلاق بزیند مبادا برادران در نظر شما خوار گردد.

⁴ دهان گاو را هنگامی که خرمن خرد می‌کند نبندید.
⁵ هرگاه دو برادر با هم در یک جا ساکن باشند و یکی از آنها بدون داشتن پسری بمیرد، بیوه‌اش نباید با فردی خارج از خانواده ازدواج کند، بلکه برادر شوهرش باید او را به زنی بگیرد و حق برادر شوهری را بجا آورد.⁶ نخستین پسری که از این

تمام احکام تو را بجا آورده‌ام. ای خداوند، از آسمان که جایگاه مقدس توست نظر انداخته، قوم خود اسرائیل را برکت بده. این سرزمین حاصلخیز را نیز که طبق وعده‌ات به ما داده‌ای، برکت عطا فرما.»

قوم خاص خدا

¹⁶امروز خداوند، خدایان امر می‌فرماید که تمام قوانین او را اطاعت کنید؛ پس شما با تمامی دل و جان آنها را بجا آورید. ¹⁷امروز اقرار کرده‌اید که او خدای شماست و قول داده‌اید از او پیروی نموده، احکامش را بجا آورید. ¹⁸خداوند امروز طبق وعده‌اش اعلام فرموده است که شما قوم خاص او هستید و باید تمامی قوانین او را اطاعت کنید. ¹⁹اگر احکامش را بجا آورید او شما را از همه قومهای دیگر بزرگتر ساخته، اجازه خواهد داد عزت، احترام و شهرت بیابید؛ اما برای کسب این عزت و احترام باید قوم مقدسی برای او باشید.

بنای یادبود بر کوه عیبیل

آنگاه موسی و ریش سفیدان اسرائیل، این **27** دستورات را نیز به قوم دادند و از آنها خواستند تا آنها را بجا آورند:

^{4,32}«وقتی که از رود اردن عبور کردید و به سرزمین موعود یعنی به سرزمینی که شیر و عسل در آن جاری است رسیدید، سنگهای بزرگی از کف رودخانه بیرون آورید و آنها را بصورت بنای یادبودی در آنطرف رودخانه بر کوه عیبیل بر روی یکدیگر قرار دهید. روی سنگها را با گچ ببوشانید و سپس قوانین خداوند را بر آن بنویسید. ³⁵گر آنجا یک قربانگاه با سنگهای نتراشیده که ابزار آهنی بر آنها نخورده باشد برای خداوند، خدایان بسازید و قربانی‌های سوختی برای خداوند، خدایان بر آن تقدیم کنید. ⁷قربانی‌های سلامتی را نیز بر روی آن نبح کرده، بخورید و در همانجا در حضور خداوند، خدایان شادی کنید. ⁸کلیه این قوانین را با خط خوانا روی بنای یادبود بنویسید.»

³²باید نوبر محصول برداشتی زمین خود را به مکانی که خداوند بعنوان عبادتگاه خود بر می‌گزیند بیاورید و به خداوند تقدیم کنید. آن را در سبد گذارده، به کاهنی که سر خدمت است بدهید و بگویید: «من اقرار می‌کنم که خداوند، خدایم مرا به سرزمینی که به پدران ما وعده نمود، آورده است.» ⁴سپس کاهن سبد را از دست شما گرفته، آن را جلو قربانگاه خداوند، خدایان بگذارد. ⁵بعد شما در حضور خداوند، خدایان اقرار کرده، بگویید: «اجداد من ارامیهای سرگردانی بودند که به مصر پناه بردند. هر چند عده آنها کم بود، ولی در مصر قوم بزرگی شدند. ⁶مصری‌ها با ما بدرفتاری کردند و ما را برده خود ساختند. ⁷ما نزد خداوند، خدای پدرانمان فریاد برآوردیم و خداوند صدای ما را شنیده، زحمت و مشقت و مشکلاتمان را دید ⁸و ما را با قدرت عظیم خود از مصر بیرون آورد. او در حضور مصریان معجزاتی بزرگ انجام داده، آنها را به وحشت انداخت ⁹و ما را به سرزمین حاصلخیزی که در آن شیر و عسل جاری است آورد. ¹⁰اکنون ای خداوند، نگاه کن، من نمونه‌ای از نوبر اولین محصولات زمینی را که به من عطا کرده‌ای برایت آورده‌ام.» سپس نمونه را در حضور خداوند، خدای خود گذارده، او را پرسش کنید. ¹¹آنگاه بروید و بسبب تمام نعمتهایی که خدا به شما عطا کرده است او را شکر کنید و با خانواده خود و با لایوان و غریبانی که در میان شما زندگی می‌کنند، شادی نمایید.

¹²هر سه سال یک بار، سال مخصوص عشریه است. در آن سال باید تمام عشریه‌های محصول خود را به لایوان، غریبان، یتیمان و بیوزنان شهرتان بدهید تا بخورند و سیر شوند. ¹³سپس در حضور خداوند، خدایان اعلام کنید: «ای خداوند، همانگونه که امر فرمودی تمام عشریه‌هایم را به لایوان، غریبان، یتیمان و بیوه زنان داده‌ام و از هیچکدام از قوانین تو سرپیچی ننموده آنها را فراموش نکرده‌ام. ¹⁴از زمانی که شرعاً نجس بودم و وقتی که عزادار بودم، دست به عشریه زده‌ام و چیزی از آن را برای مردگان هدیه نکرده‌ام. از تو اطاعت کرده‌ام و

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

²² «لعنت خدا بر کسی که با خواهر خود، چه تنی و چه ناتنی، همبستر شود.»

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

²³ «لعنت خدا بر کسی که با مادر زن خود همبستر شود.»

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

²⁴ «لعنت خدا بر کسی که مخفیانه مرتکب قتل شود.»

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

²⁵ «لعنت خدا بر کسی که رشوه بگیرد تا فرد بی‌گناهی را به قتل برساند.»

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

²⁶ «لعنت خدا بر کسی که قوانین و دستورات خدا را اطاعت نکند.»

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

برکات

(لویان 26: 13-3؛ تثیه 7: 12-24)

اگر تمام فرامین خداوند، خدایتان را که امروز به شما می‌دهم بدقت اطاعت کنید، خداوند شما را قویترین قوم دنیا خواهد ساخت ²⁻⁶ و این برکات را نصیب شما خواهد گردانید:

شهر و مزرعتان را برکت خواهد داد. فرزندان زیاد، محصولات فراوان و گله و رمة بسیار به شما خواهد بخشید، و میوه و ناننان را برکت خواهد داد.

خداوند شما را در همه کارهایتان برکت خواهد داد.

⁷ خداوند، دشمنانتان را در مقابل شما شکست خواهد داد. آنها از یک سو علیه شما بیرون خواهند آمد، ولی در برابر شما به هفت سو پراکنده خواهند شد.

⁸ خداوند حاصل دسترنج شما را برکت خواهد داد و انبارهایتان را از غله پر خواهد ساخت. او شما را در سرزمینی که به شما می‌دهد برکت خواهد داد.

⁹ اگر اوامر خداوند، خدای خود را اطاعت کنید و در راه او گام بردارید، او نیز چنانکه وعده داده است شما را قوم مقدس خود خواهد ساخت. ¹⁰ آنگاه تمامی مردم جهان خواهند دید که شما قوم خاص خداوند

هستید و از شما خواهند ترسید.

⁹ آنگاه موسی به همراهی کاهنان لای خطاب به تمام بنی‌اسرائیل گفت: «ای اسرائیل بشنو! امروز تو قوم خداوند، خدایت شده‌ای. ¹⁰ بنابراین باید از خداوند، خدای خود پیروی نمایی و قوانین او را که امروز به تو می‌دهم اطاعت کنی.»

لعنتها

¹¹ در همان روز موسی این دستور را به قوم اسرائیل داد:

¹² پس از عبور از رود اردن، قبایل شمعون، لوی، یهودا، یساکار، یوسف و بنیامین باید بر روی کوه جرزیم بایستند و برکات را اعلام کنند ¹³ و قبایل رنوبین، جاد، اشیر، زبولون، دان و نفتالی باید بر کوه عیبال بایستند و لعنتها را اعلام کنند. ¹⁴ آنگاه لای‌ها که در بین آنها ایستاده‌اند با صدای بلند به تمام بنی‌اسرائیل بگویند:

¹⁵ «لعنت خدا بر کسی که بتی از سنگ، چوب یا فلز بسازد و مخفیانه آن را پرستش کند، زیرا خداوند از بت‌پرستی متنفر است.»

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

¹⁶ «لعنت خدا بر کسی که نسبت به پدر و مادرش بی‌احترامی کند.»

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

¹⁷ «لعنت خدا بر کسی که مرز بین زمین خودش و همسایه‌اش را تغییر دهد.»

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

¹⁸ «لعنت خدا بر کسی که شخص نابینا را از راه، منحرف کند.»

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

¹⁹ «لعنت خدا بر کسی که نسبت به غریبان، یتیمان و بیوه زنان بی‌عدالتی نماید.»

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

²⁰ «لعنت خدا بر کسی که با زن پدرش همبستر شود، چون آن زن به پدرش تعلق دارد.»

و تمامی قوم بگویند: «آمین.»

²¹ «لعنت خدا بر کسی که با حیوانی رابطه جنسی برقرار کند.»

برابر ایشان به هفت سو پراکنده خواهید شد و همه قوم‌های روی زمین با دیدن وضع اسفناک شما هراسان خواهند گردید.²⁶ اجسادتان خوراک پرندگان و حیوانات وحشی خواهد شد و کسی نخواهد بود که آنها را براند.²⁷ خداوند همان دملی را که بر مصریان آورد بر شما خواهد فرستاد. او بدنهای شما را به زخمهای گوناگون مبتلا خواهد کرد تا خود را بخاراند و علاجی نداشته باشید.²⁸ خداوند، دیوانگی، کوری و پریشانی بر شما مستولی خواهد کرد.²⁹ نورشنای آفتاب مثل نابینایی که در تاریکی به سختی راه خود را پیدا می‌کند، کورکورانه راه خواهید رفت. در هیچ کاری موفق نخواهید بود. دایم مورد ظلم دیگران واقع شده، اموالتان چپاول خواهد گردید. هیچکس به دانتان نخواهد رسید.

³⁰ شخص دیگری با نامزدتان ازدواج خواهد کرد و در خانه‌ای که بنا می‌کنید کس دیگری زندگی خواهد کرد. میوه تاکستانی را که غرس کرده‌اید دیگران خواهند خورد³¹ و گاوهایتان را در برابر چشمانتان سر خواهند برید، ولی حتی یک تکه از گوشت آنها را نخواهید خورد. الاغهایتان را پیش روی شما به غارت خواهند برد. گوسفندانتان به دشمنانتان داده خواهند شد و کسی نخواهد بود که به داد شما برسد.³² پسران و دخترانتان را در برابر چشمانتان به بردگی خواهند برد و دل‌هایتان در اشتیاق دیدن آنها خون خواهد شد، ولی کاری از دستتان برنخواهد آمد.³³ قومی بیگانه که حتی اسمش را هم نشنیده‌اید محصولاتی را که با هزار زحمت کاشته‌اید، خواهند خورد. همیشه زیر ظلم و ستم خواهید بود.³⁴ با دیدن وضع ناگوار اطراف خود دیوانه خواهید شد.³⁵ خداوند، شما را از سر تا پا به دملهای التیام‌ناپذیر مبتلا خواهد کرد.

³⁶ خداوند، شما و پادشاهی را که بر می‌گزینید نزد قومی که نه شما و نه اجدادتان می‌شناختید تبعید خواهد کرد. در آنجا خدایان چوبی و سنگی را پرستش خواهید نمود.³⁷ خداوند، شما را در میان قومها پراکنده خواهد ساخت و مردم با دیدن

¹¹ خداوند در سرزمین موعود نعمت‌های فراوان به شما خواهد بخشید یعنی فرزندان بسیار، گله‌های زیاد و محصول فراوان.¹² او روزنه‌های آسمان را گشوده، باران را به موقع خواهد فرستاد و شما را در همه کارهایتان برکت خواهد داد. به قوم‌های زیادی قرض خواهید داد، ولی از آنان قرض نخواهید گرفت.¹³ چنانچه فقط گوش فراداده، دستورات خداوند، خدایتان را که امروز به شما می‌دهم اطاعت کنید، او شما را برتر از دیگران خواهد ساخت.¹⁴ پس مواظب باشید که از قوانینی که به شما داده‌ام به هیچ وجه سرپیچی نکنید و هرگز خدایان دیگر را عبادت و پیروی ننمایید.

عواقب ناطاعتی

(لاویان 26: 14-46)

¹⁵ اگر به خداوند، خدایتان گوش ندهید و قوانینی را که امروز به شما می‌دهم اطاعت نکنید آنوقت تمام این لعنت‌ها بر سر شما خواهد آمد:
خداوند شهر و مزرعتان را لعنت خواهد کرد. او میوه و نانتان را لعنت خواهد کرد و به شما، فرزندان و محصولات و گله و رمة کم خواهد داد. خداوند، شما را در هر کاری که بکنید لعنت خواهد کرد.
²⁰ اگر شرارت ورزیده، خدا را ترک کنید، خداوند نیز در همه کارهایتان شما را به مصیبت و اضطراب و ناکامی دچار خواهد کرد تا بکلی از میان بروید.²¹ آنقدر بیماری در بین شما خواهد فرستاد تا از روی زمینی که بزودی آن را تصرف می‌کنید محو و نابود شوید.²² او شما را گرفتار بیماریهای مهلک و تب و التهاب خواهد کرد و خشکسالی و باد سوزان خواهد فرستاد تا محصولتان را از بین ببرند. تمامی این بلاها آنقدر شما را دنبال خواهند کرد تا نابود شوید.²³ باران از آسمان نخواهد بارید و زمین زیر پایتان چون آهن، خشک خواهد بود.²⁴ عوض باران، خداوند طوفان خاک و شن خواهد فرستاد و شما را هلاک خواهد کرد.

²⁵ خداوند، شما را در مقابل دشمنانتان شکست خواهد داد. از یک سو علیه آنها بیرون خواهید آمد، ولی در

می‌کردید از شما حفاظت خواهند کرد.³³ کدر آن روزهای سخت محاصره، حتی گوشت پسران و دخترانتان را هم خواهید خورد.³⁴ تحیب‌ترین و دلسوزترین مرد، حتی به برادر خود و زن محبوب خویش و بچه‌هایش که هنوز زنده هستند ترحم نخواهد کرد،³⁵ و از دادن قطعه‌ای از گوشتی که می‌خورد یعنی گوشت فرزندانش به آنها امتناع خواهد کرد، چون بخاطر محاصره شهر چیزی برای خوردن ندارد.³⁶ ظرفی‌ترین و لطیف‌ترین زن که رغبت نمی‌کرد حتی نوک پایش را به زمین بگذارد، حاضر نخواهد بود از آنچه می‌خورد به شوهر و فرزندان محبوبش بدهد. جفت نواز و کودکی را که تازه بدنیا آورده، از ایشان مخفی خواهد ساخت تا خودش به تنهایی آنها را بخورد. چنین خواهد بود وحشت گرسنگی و پریشانی در زمانی که دشمنان، شما را محاصره کنند.³⁷ اگر از اطاعت کلیه قوانینی که در این کتاب نوشته شده سرپیچی کنید و از احترام گذاشتن به نام مجید و مهیب خداوند، خدایان امتناع ورزید، آنگاه خداوند بر شما و فرزندانان بلاهای سخت و امراض غیرقابل علاج خواهد فرستاد.³⁸ خداوند، شما را به تمام امراضی که در مصر از آنها می‌ترسیدید دچار خواهد کرد و علاجی نخواهد بود.³⁹ خداوند هر گونه بیماری و بلایی را که وجود دارد، حتی آنهایی را که در این کتاب اسمی از آنها برده نشده به سراغ شما خواهد فرستاد تا نابود شوید.⁴⁰ اگر چه قبلاً به اندازه ستارگان آسمان، بی‌شمار بودید، تعداد کمی از شما باقی خواهند ماند، زیرا از خداوند، خدایان اطاعت نکردید.

⁴¹ همانطور که خداوند از احسان کردن و افزودن شما شادی کرده است، همانگونه نیز در آنوقت از نابود کردن شما خوشحال خواهد شد و شما از سرزمینی که تصرف می‌کنید ریشه کن خواهید گشت.⁴² خداوند، شما را در میان تمامی ملتها از یک گوشه عالم تا گوشه دیگر پراکنده خواهد ساخت. در آنجا خدایان دیگر را که نه خود می‌شناختید و نه پدرانان، پرستش خواهید کرد، خدایانی که از چوب و سنگ ساخته

و صنعتان هراسان خواهند شد و شما در میان قومها رسوا و انگشت‌نما خواهید بود.

⁴³ بسیار خواهید کاشت، ولی اندک خواهید دروید، چون ملخها محصولاتتان را خواهند خورد.⁴⁴ تاکستانها غرس کرده، از آنها مراقبت خواهید نمود، ولی از انگور آنها نخواهید خورد و از شراب آنها نخواهید نوشید، زیرا کرم، درختان را از بین خواهد برد.⁴⁵ در همه جا درختان زیتون خواهند رویید، ولی از آنها روغنی بدست نخواهید آورد، چون میوهشان قبل از رسیدن خواهد ریخت.⁴⁶ پسران و دختران خواهید داشت، اما آنها را از دست شما خواهند ربود و به اسارت خواهند برد.⁴⁷ ملخها، درختها و محصولات شما را نابود خواهند کرد.⁴⁸ غریبانی که در میان شما زندگی می‌کنند روزبروز ثروتمندتر خواهند شد و شما روزبروز فقیرتر.⁴⁹ آنها به شما قرض خواهند داد، نه شما به آنها. ایشان ارباب خواهند شد و شما نوکر.

⁵⁰ تمامی این لعنتها بر سرتان خواهد آمد تا نابود شوید، زیرا نخواستید از خداوند، خدایان اطاعت کنید و از دستورانش پیروی نمایید.⁵¹ همه این بلایا که دامنگیر شما و فرزندانان می‌شود، درس عبرتی برای دیگران خواهد بود.⁵² چون در زمان فراوانی، خداوند را با شادی و خوشی خدمت نکردید،⁵³ پس او دشمنانتان را بر شما مسلط خواهد کرد تا در گرسنگی و تشنگی، برهنگی و بیچارگی، آنها را بندگان نمایید. یوغی آهنین برگردن شما خواهد بود تا وقتی که نابود شوید.

⁵⁴ خداوند قومی را از دور دستها به سراغتان خواهد فرستاد، قومی که زبانشان را نمی‌فهمید. ایشان مثل عقاب بر شما فرود خواهند آمد.⁵⁵ این قوم درندمخو، نه به پیران شما رحم خواهند کرد و نه به جوانانتان.⁵⁶ آنها گله و محصولاتان را خواهند خورد و شما از گرسنگی خواهید مرد. نه غله‌ای برای شما باقی خواهد ماند، نه شراب تازه‌ای و نه روغن زیتونی، نه گوساله‌ای و نه بره‌ای.⁵⁷ تمام شهرهایتان را محاصره خواهند کرد و دیوارهای محکم و بلند آنها را فرو خواهند ریخت، همان دیوارهایی که فکر

شده‌اند.⁶⁵ کبر میان آن قومها روی آرامش را نخواهید دید، بلکه خداوند به شما دل‌هایی لرزان و چشمانی گریان و افکاری پریشان خواهد داد.⁶⁶ زندگی شما دائم در خطر خواهد بود، شب و روزتان با ترس سپری خواهد شد و امیدی برای دیدن روشنایی صبح نخواهید داشت.⁶⁷ بخاطر آنچه که می‌بینید، ترس و وحشت وجود شما را فرا خواهد گرفت. صحبگهان خواهید گفت: «ای کاش شب می‌شد!» و شامگهان: «ای کاش صبح می‌شد!»⁶⁸ خداوند، شما را با کشتی به مصر خواهد فرستاد هر چند قبلاً گفته بودم که هرگز دیگر مصر را نخواهید دید. در آنجا حاضر خواهید شد حتی خود را به بردگی دشمنانتان بفروشید، اما خریداری نخواهید داشت.

⁶⁶ یقیناً به یاد می‌آوردید که چگونه در سرزمین مصر زندگی می‌کردیم و پس از خروج از آنجا چطور از میان قوم‌های دیگر گذشتیم.¹⁷ شما بن‌های قبیح آن سرزمینها را دیدید که از چوب و سنگ و نقره و طلا ساخته شده بودند.¹⁸ امروز در میان شما مرد یا زن، خاندان یا قبیله‌ای نباشد که از خداوند، خدایمان برگردد و بخواد این خدایان را ببرستد و با این کار، بتدریج قوم را مسموم کند.

¹⁹ کسی در میان شما نباشد که پس از شنیدن این هشدارها، آنها را سرسری بگیرد و فکر کند اگر به راه‌های گستاخانه خود ادامه دهد صدمه‌ای نخواهد دید. این کار او همگی شما را نابود خواهد کرد؛²⁰ چون خداوند از سر تقصیرات او نمی‌گذرد بلکه خشم و غیرتش برضد آن شخص شعله‌ور خواهد شد و تمام لعنت‌هایی که در این کتاب نوشته شده بر سر او فرود خواهد آمد و خداوند اسم او را از روی زمین محو خواهد کرد.²¹ خداوند او را از تمامی قبیله‌های اسرائیل جدا خواهد نمود و کلیه لعنت‌هایی را که در این کتاب ذکر شده، بر سر او نازل خواهد کرد.²² آنگاه فرزندان شما و نسل‌های آینده و غریبانی که از کشورهای دور دست از سرزمین شما عبور کنند، بلاها و بیماری‌هایی را که خداوند بر این سرزمین نازل کرده است خواهند دید.²³ آنها خواهند دید که تمام زمین، شور‌زاری است خشک و سوزان که در آن نه چیزی کاشته می‌شود و نه چیزی می‌روید. سرزمینتان

شده‌اند.⁶⁵ کبر میان آن قومها روی آرامش را نخواهید دید، بلکه خداوند به شما دل‌هایی لرزان و چشمانی گریان و افکاری پریشان خواهد داد.⁶⁶ زندگی شما دائم در خطر خواهد بود، شب و روزتان با ترس سپری خواهد شد و امیدی برای دیدن روشنایی صبح نخواهید داشت.⁶⁷ بخاطر آنچه که می‌بینید، ترس و وحشت وجود شما را فرا خواهد گرفت. صحبگهان خواهید گفت: «ای کاش شب می‌شد!» و شامگهان: «ای کاش صبح می‌شد!»⁶⁸ خداوند، شما را با کشتی به مصر خواهد فرستاد هر چند قبلاً گفته بودم که هرگز دیگر مصر را نخواهید دید. در آنجا حاضر خواهید شد حتی خود را به بردگی دشمنانتان بفروشید، اما خریداری نخواهید داشت.

عهد خداوند با اسرائیل در دشت موآب

این است شرایط عهدهی که خداوند در سرزمین موآب توسط موسی با قوم اسرائیل بست. این عهد غیر از عهدهی بود که قبلاً در کوه حوریب بسته شده بود.³² موسی تمام بنی‌اسرائیل را احضار کرد و سخنان زیر را به ایشان گفت:

شما با چشمان خود بلاهایی را که خداوند بر سر فرعون و درباریان او، دیدید و شاهد معجزات عظیم خداوند در سراسر مصر بودید.⁴ ولی تا امروز خداوند دل‌هایی که بفهمند و چشمانی که ببینند و گوشه‌هایی که بشنوند به شما نداده است.⁵ خداوند چهل سال شما را در بیابان هدایت کرد. در این مدت نه لباس‌هایتان کهنه شد و نه کفش‌هایتان پاره گشت.⁶ هر چند نانی برای خوردن و شرابی برای نوشیدن نداشتید، اما خداوند روزی شما را می‌رساند تا به شما بفهماند که او خدای شماست.

⁷ زمانی که به اینجا رسیدیم سیحون (پادشاه سرزمین حبشون) و عوج (پادشاه سرزمین باشان) با ما به جنگ برخاستند، ولی ما ایشان را شکست دادیم⁸ و سرزمینشان را گرفتیم و به قبیله‌های رئوبین، جاد و نصف قبیله منسی دادیم.

⁹ شرایط این عهد را اطاعت کنید تا در تمام کارهایتان موفق باشید.¹⁰ همگی شما یعنی رهبران،

خداوند، خدایان نیز همه این لعنتها را متوجه دشمنان و کسانی که به شما آزار می‌رسانند خواهد کرد.⁹ خداوند، خدایان شما را در تمام کارهایتان برکت خواهد داد و به شما فرزندان بسیار و گله و محصول فراوان عطا خواهد کرد، چون خداوند بار دیگر از شما راضی خواهد شد، همچنانکه از پدران شما راضی بود.¹⁰ پس فرامینی را که در این کتاب قانون نوشته شده، اطاعت کنید و با تمامی دل و جان بسوی خداوند، خدایان بازگشت نمایید.¹¹ اطاعت از این فرامین، خارج از توانایی و دسترس شما نیست.¹² چون این قوانین در آسمان نیست که کسی نتواند آنها را پایین بیاورد تا آنها را بشنود و اطاعت کنید و در ماورای دریاها هم نیست که بگویید: «چه کسی می‌تواند به آنجا رفته، آنها را برای ما بیاورد تا آنها را بشنوم و اطاعت کنیم؟»¹⁴ این قوانین به شما بسیار نزدیکند. آنها در دلها و بر لبهایتان هستند تا بتوانید آنها را اطاعت کنید.¹⁵ من امروز مرگ و زندگی، بدی و خوبی را در برابر شما قرار داده‌ام تا یکی را برگزینید.¹⁶ من امروز به شما دستور داده‌ام که خداوند، خدایان را دوست داشته در راه او گام بردارید و قوانین او را نگاه دارید تا زنده مانده، قومی بزرگ بشوید و خداوند، خدایان به شما در سرزمینی که تصرف خواهید کرد، برکت بدهد.¹⁷ ولی اگر گوش ندهید و اطاعت نکنید و بدنبال خدایان دیگر بروید و آنها را بپرستید،¹⁸ در اینصورت همین امروز به شما اعلام می‌کنم که یقیناً نابود خواهید شد و در سرزمینی که تصرف می‌کنید، عمری طولانی نخواهید داشت.¹⁹ زمین و آسمان را شاهد می‌گیرم که امروز زندگی و مرگ، برکت و لعنت را در برابر شما قرار داده‌ام. زندگی را انتخاب کنید تا شما و فرزندان زنده بمانید.²⁰ خداوند، خدایان را دوست داشته، از او اطاعت کنید و به او بچسبید، زیرا او زندگی شماست و به شما و فرزندان در سرزمینی که به پدران ابراهیم و اسحاق و یعقوب وعده داده است، عمری طولانی عطا خواهد فرمود.

درست مثل سدوم و عموره و ادمه و صوبنیم خواهد بود که خداوند در خشم خود آنها را ویران کرد.²⁴ قومها خواهند پرسید: «چرا خداوند با این سرزمین چنین کرده است؟ دلیل این خشم بی‌امان او چه بوده است؟»²⁵ در جواب ایشان گفته خواهد شد: «چون مردم این سرزمین عهده‌ی را که هنگام خروج از مصر خداوند، خدای پدرانشان با ایشان بسته بود، شکستند.²⁶ ایشان به پرستش خدایانی پرداختند که آنها را قبلاً نمی‌شناختند و خداوند، پرستش آنها را منع کرده بود.²⁷ پس خشم خداوند علیه این سرزمین افروخته شد و کلیه لعنت‌های او که در این کتاب نوشته شده، بر سرشان فرو ریخت.²⁸ خداوند با خشم و غضب شدید خود، ایشان را از سرزمینشان ریشه کن ساخت و آنها را به سرزمین دیگری راند که تا امروز در آنجا زندگی می‌کنند.»

²⁹ اسراری هست که خداوند، خدایمان بر ما کشف نفرموده است، اما او قوانین خود را بر ما و فرزندانمان آشکار نموده است تا آنها را اطاعت کنیم.

شرط دریافت برکت

هنگامی که تمام این برکتها و لعنتها اتفاق بیافتد و شما در میان قومهای بیگانه‌ای که خداوند، خدایان شما را به آنجا رانده است سخنان مرا به یاد بیاورید² و بسوی خداوند، خدایان بازگشت نمایید و شما و فرزندان با تمامی دل فرامینی را که امروز به شما دادم اطاعت کنید،³ آنگاه خداوند، خدایان شما را از اسارت نجات خواهد داد. او بر شما ترحم خواهد کرد و شما را از بین تمام قومهایی که شما را در آنها پراکنده کرده است جمع خواهد نمود.⁴ اگر در دورترین نقاط دنیا هم باشید او شما را جمع می‌کند⁵ و به سرزمین نیاکانتان باز می‌گرداند تا دوباره مالک آن شوید. او به شما برکت داده، بیش از پیش شما را خواهد افزود.⁶ او دل‌های شما و فرزندان را پاک خواهد کرد تا خداوند، خدایان را با تمامی دل و جان دوست بدارید و در آن سرزمین زنده بمانید.

⁸ اگر بسوی خداوند بازگشت نمایید و همه فرامینی را که من امروز به شما می‌دهم اطاعت کنید

یوشع جانشین موسی می‌شود

31 موسی در ادامه سخنان خود به قوم اسرائیل چنین گفت: «من اکنون صد و بیست سال دارم و دیگر قادر نیستم شما را رهبری کنم. خداوند به من گفته است از رود اردن عبور نخواهم کرد. ³خود خداوند شما را رهبری خواهد نمود و قومی را که در آنجا زندگی می‌کنند نابود خواهد کرد و شما سرزمین ایشان را به تصرف خود درخواهید آورد. طوق فرمان خداوند، یوشع رهبر شما خواهد بود. ⁴خداوند همانطور که سیحون و عوج، پادشاهان اموری را هلاک ساخته، سرزمینشان را ویران نمود، قومی را نیز که در این سرزمین زندگی می‌کنند نابود خواهد کرد. ⁵خداوند، ایشان را به دست شما تسلیم خواهد کرد و شما باید طبق دستوری که داده‌ام با آنها رفتار کنید. ⁶قوی و دلیر باشید. از ایشان نترسید. خداوند، خدایتان با شما خواهد بود. او شما را تنها خواهد گذاشت و ترک نخواهد کرد.»

⁷آنگاه موسی یوشع را احضار کرده، در حضور تمامی قوم اسرائیل به او گفت: «قوی و دلیر باش، زیرا تو این قوم را به سرزمینی که خداوند به اجدادشان وعده داده است رهبری خواهی کرد تا آنجا را تصرف کنند. ⁸ترسان نباش، زیرا خداوند با تو خواهد بود و پیشاپیش تو حرکت خواهد کرد. او تو را تنها خواهد گذاشت و ترک نخواهد کرد.»

قرآنت قوانین خداوند

⁹آنگاه موسی قوانین خدا را نوشت و آن را به کاهنان لای که صندوق عهد خداوند را حمل می‌کردند و نیز به ریش سفیدان اسرائیل سپرد. ¹⁰او به ایشان فرمود: «این قوانین را در پایان هر هفت سال، یعنی در سالی که قرضه‌ها بخشیده می‌شود، هنگام عید خیمه‌ها که تمام قوم اسرائیل در حضور خداوند در مکانی که او برای عبادت تعیین می‌کند جمع می‌شوند، برای آنها بخوانید. ²تمام مردان، زنان، بچه‌ها و غریبانی را که در میان شما زندگی می‌کنند جمع کنید تا قوانین خداوند را بشنوند و یاد بگیرند که خداوند،

خدایتان را احترام نمایند و دستورانش را اطاعت کنند. ¹³چنین کنید تا بجهایتان که با این قوانین آشنایی ندارند آنها را بشنوند و بیاموزند که در سرزمین موعود تا هنگامی که زنده‌اند، خداوند را احترام نمایند.»

آخرین دستورات خداوند به موسی

¹⁴آنگاه خداوند به موسی فرمود: «پایان عمرت نزدیک شده است. یوشع را بخوان و با خود به خیمه عبادت بیاور تا دستورات لازم را به او بدهم.» پس موسی و یوشع به خیمه عبادت وارد شدند. ¹⁵در خیمه عبادت، خداوند در ابر ظاهر شد و ابر، بالای در خیمه ایستاد. ¹⁶سپس خداوند به موسی گفت: «تو خواهی مرد و به پدران ملحق خواهی شد. بعد از تو، این قوم در سرزمین موعود به من خیانت کرده، به پرستش خدایان بیگانه خواهند پرداخت و مرا از یاد برده، عهده را که با ایشان بسته‌ام خواهند شکست. ¹⁷آنگاه خشم من بر ایشان شعلهور شده، ایشان را ترک خواهم کرد و رویم را از ایشان برخوام گرداند تا نابود شوند. سختیها و بلاهای بسیار بر ایشان نازل خواهد شد بطوری که خواهند گفت: خدا دیگر در میان ما نیست. ¹⁸من بسبب گناه بت‌پرستی‌شان رویم را از ایشان بر می‌گردانم.»

¹⁹«اکنون کلمات این سرود را که به تو می‌دهم بنویس و به مردم اسرائیل یاد بده تا هشدار به آنها باشد. ²⁰زمانی که ایشان را به سرزمینی که به پدرانشان وعده داده بودم آورد، یعنی به سرزمینی که شیر و عسل در آن جاری، است و پس از اینکه سیر و فربه شدند و به پرستش خدایان دیگر پرداختند و مرا رد نموده، عهد مرا شکستند ²¹و به سختیها و بلاهای بسیار دچار شدند، در آن هنگام، این سرود دلیل محنت‌هایشان را به یاد آنها خواهد آورد. این سرود از نسلی به نسل دیگر، سینه به سینه نقل خواهد شد. من از همین حالا، حتی قبل از اینکه وارد سرزمین موعود شوند، افکار ایشان را می‌دانم.»

اوست خدای امین و دادگر،
 از گناه مبرا و با انصاف.
 کقوم او فاسد شده، باعث ننگ او گشته‌اند،
 آنها دیگر فرزندان او نیستند، بلکه قومی هستند
 کچرو و متمرّد.
 6 ای قوم احمق و نادان!
 آیا اینچنین از خدای خود قدردانی می‌کنی؟
 آیا او پدر و خالق تو نیست؟
 آیا او نبود که تو را بوجود آورد؟
 7 روزهای گذشته را به یاد آر،
 از پدران خود بپرس تا به تو بگویند،
 از ریش سفیدان سوال کن تا به تو جواب دهند.
 8 خدای متعال، زمین را بین قوما تقسیم کرد
 و مرزهای آنها را تعیین نمود،
 9 ولی قوم اسرائیل را برگزید تا ملک او باشد.
 10 او اسرائیل را در بیابان خشک و سوزان یافت،
 او را دربر گرفت و از او مراقبت کرد،
 و مانند مردمک چشم خود از او محافظت نمود،
 11 درست مانند عقابی که جوجه‌هایش را به پرواز در
 می‌آورد،
 و بالهای خود را می‌گشاید تا آنها را بگیرد و با خود
 ببرد.
 12 او قوم خود را خودش رهبری نمود
 و هیچ خدای دیگری با وی نبود.
 13 خداوند به آنها کوهستانهای حاصلخیز بخشید
 تا از محصول آنها سیر شوند.
 او به ایشان عسل از میان صخره،
 و روغن از میان سنگ خارا داد.
 14 بهترین گاو و گوسفندان را به آنان بخشید
 تا از آنها شیر و کره فراوان بدست آورند.
 قوچها و بزها و بره‌های فریه،
 عالیترین گندمها و مرغوبترین شرابها را به آنها
 عطا فرمود.
 15 اما بنی اسرائیل سیر شده، یاعی گشتند،
 فربه و تنومند و چاق شده،
 خدایی را که آنها را آفریده بود ترک نمودند،
 و «صخره نجات» خود را به فراموشی سپردند.

22 پس در همان روز، موسی کلمات سرود را نوشت و
 آن را به قوم اسرائیل یاد داد. 23 سپس خداوند به یوشع
 فرمود: «قوی و دلیر باش، زیرا تو باید مردم اسرائیل
 را به سرزمینی که من به ایشان وعده داده‌ام هدایت
 کنی، و من با تو خواهم بود.»
 24 وقتی که موسی کلیه قوانینی را که در این کتاب
 ثبت شده است نوشت، 25 به لایوانی که صندوق عهد
 خداوند را حمل می‌کردند فرمود: 26 «این کتاب قانون
 را بعنوان هشدار جدی به قوم اسرائیل، درکنار
 صندوق عهد خداوند، خدایتان قرار دهید. 27 چون
 می‌دانم که این قوم چقدر یاعی و سرکشند. اگر
 امروز که در میان ایشان هستم نسبت به خداوند
 اینچنین یاعی شده‌اند، پس، بعد از مرگ من چه
 خواهند کرد. 28 اکنون کلیه رهبران و ریش سفیدان
 قبیله‌هایتان را احضار کنید تا این سخنان را به ایشان
 بگویم و زمین و آسمان را بر ایشان شاهد بگیرم.
 29 می‌دانم که پس از مرگ من، خود را بکلی آلوده
 کرده، از دستوراتی که به شما داده‌ام سرپیچی
 خواهید کرد. در روزهای آینده، مصیبت گریبان‌گیر
 شما خواهد شد، زیرا آنچه را که خداوند نمی‌پسندد
 همان را انجام خواهید داد و او را بسیار غضبناک
 خواهید کرد.»

سرود موسی

30 سپس موسی این سرود را برای تمام جماعت
 اسرائیل خواند:

32 ای آسمان گوش بگیر تا بگویم،
 و ای زمین سخنان مرا بشنو!

2 تعلیم من مثل باران خواهد بارید
 و مانند شبنم بر زمین خواهد نشست.
 کلام من مثل قطره‌های باران بر سبزه تازه،
 و مانند نهم باران بر گیاهان فرو خواهد ریخت.
 3 نام خداوند را ستایش خواهم کرد،
 و قوم او عظمت وی را وصف خواهند نمود.
 4 خداوند همچون صخره‌ای است و اعمالش کامل و
 عادل،

- 16 آنها با بتپرستی قبیح خود، خشم و غیرت خداوند را برانگیختند.
- 17 به بتها که خدا نبودند قربانی تقدیم کردند به خدایان جدیدی که پدرانشان هرگز آنها را نشناخته بودند،
- خدایانی که بنی اسرائیل آنها را پرستش نکرده بودند.
- 18 آنها خدایی را که «صخره» شان بود و ایشان را بوجود آورده بود، فراموش کردند.
- 19 وقتی خداوند دید که پسران و دخترانش چه می‌کنند، خشمگین شده از آنان بیزار گشت.
- 20 او فرمود: «آنها را ترک می‌کنم تا هر چه می‌خواهد بر سرشان بیاید، زیرا آنها قومی باغی و خیانتکار هستند.
- 21 آنها با پرستش خدایان بیگانه و باطل، خشم و غیرت مرا برانگیختند، من نیز با محبت نمودن قومهای بیگانه و باطل آنها را به خشم و غیرت می‌آورم.
- 22 خشم من افروخته شده، زمین و محصولش را خواهد سوزانید، و تا اعماق زمین فرو رفته، بنیاد کوه‌ها را به آتش خواهد کشید.
- 23 «بلایا بر سر ایشان خواهم آورد و تمام تیره‌های خود را بسوی ایشان پرتاب خواهم کرد.
- 24 آنها را با گرسنگی و تب سوزان و مرض کشنده از پای در خواهم آورد.
- حیوانات وحشی را به جان آنها خواهم انداخت و مارهای سمی را خواهم فرستاد تا ایشان را بگزند.
- 25 تر بیرون، شمشیر دشمنان، کشتار خواهد کرد و در درون خانه‌ها وحشت حکمفرما خواهد بود.
- پسران و دختران، کودکان و پیران، نابود خواهند شد.
- 26 می‌خواستم آنها را بکلی هلاک کنم، بطوری که یاد آنها نیز از خاطرها محو گردد، ولی فکر کردم که شاید دشمنان بگویند:
- قدرت ما بود که آنها را نابود کرد نه قدرت خداوند.»
- 28 اسرائیل قومی است نادان و بی‌فهم.
- 29 ای کاش شعور داشت و می‌فهمید که چرا شکست خورده است.
- 30 چچرا هزار نفرشان از یک نفر، و ده هزار نفرشان از دو نفر شکست خوردند؟ زیرا «صخره» ایشان، ایشان را ترک کرده بود، خداوند ایشان را به دست دشمن تسلیم نموده بود.
- 31 حتی دشمنانشان نیز می‌دانند که «صخره» شان مانند «صخره» اسرائیل نیست.
- 32 دشمنان اسرائیل مانند مردم سدوم و عموره فاسدند، مثل درختانی می‌باشند که انگور تلخ و سمی به بار می‌آورند،
- 33 مانند شرابی هستند که از زهر مار گرفته شده باشد.
- 34 آنچه دشمنان کرده‌اند از نظر خداوند مخفی نیست، او به موقع آنها را مجازات خواهد کرد.
- 35 انتقام و جزا از آن خداوند است.
- بزودی آنها خواهند افتاد، زیرا روز هلاکت ایشان نزدیک است.
- 36 خداوند به داد قوش خواهد رسید و بر بندگانش شفقت خواهد فرمود، وقتی ببیند که قوت ایشان از بین رفته و برای برده و آزاد رمقی نمانده است.
- 37،38 خداوند به قوش خواهد گفت: «کجا هستند خدایان شما، «صخره‌هایی» که به آنها پناه می‌بردید و پیه قربانی‌ها را به آنان می‌خوراندید و شراب برای نوشیدن به آنها تقدیم می‌کردید؟ بگذارید آنها بر خیزند و به شما کمک کنند و برای شما پناهگاه باشند.
- 39 «بدانید که تنها من خدا هستم و خدای دیگری غیر از من نیست.
- می‌میرانم و زنده می‌سازم، مجروح می‌کنم و شفا می‌بخشم، و کسی نمی‌تواند از دست من برهاند.
- 40 من که تا ابد زنده هستم،

² خداوند از کوه سینا آمد،
 او از کوه سعیر طلوع کرد
 و از کوه فاران درخشید.
 دهها هزار فرشته همراه او بودند
 و آتشی مشتعل در دست راست او.
³ او قوم خود را دوست می‌دارد
 و از آنها حمایت می‌کند،
 ایشان نزد پاهای او می‌نشینند
 و از سخنانش بهر مند می‌گردند.
⁴ قوانینی که من برای قوم اسرائیل آوردم،
 میراث ایشان است.
⁵ وقتی قبایل و رهبران اسرائیل جمع شدند،
 خداوند را به پادشاهی خود برگزیدند.
⁶ موسی دربارهٔ قبیلهٔ رنوبین چنین گفت:
 «رنوبین زنده باشد و نمیرد
 و افراد قبیله‌اش کم نشوند.»
⁷ دربارهٔ قبیلهٔ یهودا گفت:
 «ای خداوند، صدای یهودا را بشنو!
 او را با قوش متحد گردان،
 او را در مقابل دشمنان یاری ده
 تا بتواند از خود دفاع کند.»
⁸ دربارهٔ قبیلهٔ لاوی گفت:
 «ای خداوند، اوریم و تمیم* خود را
 به خادمان امین خود سپردی.
 تو ایشان را در مسا از مودی
 و در کنار چشمهٔ مریبه امتحان نمودی.
⁹ ایشان تو را بیش از پدر و مادر، برادر و فرزند
 خود، دوست داشتند،
 از کلام تو اطاعت کردند و نسبت به عهد تو وفادار
 ماندند.
¹⁰ آنها قوانین تو را به بنی اسرائیل می‌آموزند
 و بر قربانگاه تو، بخور و قربانی به تو تقدیم می‌کنند.
¹¹ ای خداوند، قبیلهٔ لاوی را برکت بده
 و خدمت ایشان را قبول بفرما.

دست خود را به آسمان برافراشته، اعلام می‌کنم
 که شمشیر براق خود را تیز کرده،
 بر دشمنانم دوری خواهم نمود.
⁴¹ از آنها انتقام خواهم گرفت
 و کسانی را که از من نفرت دارند مجازات خواهم کرد.
⁴² تیرهایم غرق خون دشمنان خواهند شد،
 شمشیرم گوشت کشته شگال و اسیران را خواهد درید
 و به خون آنها آغشته خواهد گشت،
 سرهای رهبران آنها پوشیده از خون خواهند شد.»
⁴³ ای قوم‌ها با قوم خداوند شادی کنید،
 زیرا او انتقام خون بندگانش را خواهد گرفت.
 او از دشمنان خود انتقام خواهد گرفت
 و قوم و سرزمین خود را از گناه پاک خواهد ساخت.

آخرین دستورات موسی

⁴⁴ وقتی که موسی و یوشع کلمات این سرود را برای
 قوم اسرائیل خواندند،⁴⁶ موسی به قوم گفت: «به
 سخنانی که امروز به شما گفتم توجه کنید و به فرزندان
 خود دستور دهید تا بدقت از تمام قوانین خدا اطاعت
 کنند؛⁴⁷ زیرا این قوانین کلماتی بی‌ارزش نیستند، بلکه
 حیات شما هستند. از آنها اطاعت کنید تا در سرزمینی
 که در آنطرف رود اردن تصرف خواهید کرد عمر
 طولانی داشته باشید.»
⁴⁸ همان روز خداوند به موسی گفت: «به کوهستان
 عباریم واقع در سرزمین مواب مقابل اریحا برو. در
 آنجا بر کوه نبو برای و تمام سرزمین کنعان را که به
 قوم اسرائیل می‌دهم، ببین.⁵⁰ سپس تو در آن کوه خواهی
 مرد و به اجداد خود خواهی پیوست همانطور که
 برادرت هارون نیز در کوه هور درگذشت و به اجداد
 خود پیوست،⁵¹ زیرا هر دو شما در برابر قوم اسرائیل،
 کنار چشمهٔ مریبهٔ قانش واقع در بیابان سین، حرمت
 قدوسیت مرا نگه نداشتید.⁵² سرزمینی را که به قوم
 اسرائیل می‌دهم، در برابر خود، خواهی دید ولی هرگز
 وارد آن نخواهی شد.»

موسی قبایل اسرائیل را برکت می‌دهد

این است برکتی که موسی، مرد خدا، قبل
 از مرگش به قوم اسرائیل داد:

* اوریم و تمیم دو شیء بودند که جهت پی‌بردن به خواست خدا،
 بوسیلهٔ کاهن بکار می‌رفتند. نگاه کنید به خروج 28: 30.

قسمتی را که سهم حاکم بود به او دادند.
 او مردم را هدایت کرد
 و حکم و داوری خدا را در مورد اسرائیل اجرا نمود.»
²² موسی دربارهٔ قبیلهٔ دان چنین گفت:
 «دان مانند بچه شیری است که از باشان می‌جهد.»
²³ دربارهٔ قبیلهٔ نفتالی گفت:
 «نفتالی از رحمت‌ها و برکات خداوند لبریز است،
 مرز جنوبی سرزمین او، تا دریاچه جلیل وسعت
 خواهد یافت.»
²⁴ دربارهٔ قبیلهٔ اشیر چنین گفت:
 «اشیر بیش از قبایل دیگر برکت یافته است.
 در میان برادرانش محبوب باشد
 و سرزمینش از محصول زیتون غنی گردد.»
²⁵ شهر هایش با دروازه‌های آهنین محصور شود،
 و تا وقتی زنده است از قدرتش کاسته نگردد.»
²⁶ ای اسرائیل، خدایی مانند خدای تو نیست.
 او با شکوه و جلال بر ابرهای آسمان سوار می‌شود
 تا به کمک تو بیاید.
²⁷ خدای ازل پناهگاه توست
 و بازوان ابدی او تو را محافظت خواهند کرد.
 او دشمنانت را از مقابل تو خواهد راند
 و به تو خواهد گفت که آنها را هلاک کنی.
²⁸ پس اسرائیل در امنیت ساکن خواهد شد.
 او در سرزمینی زندگی خواهد کرد که پر از غله و
 شراب است
 و از آسمان آن شبنم بر زمین می‌بارد.
²⁹ خوشحال تو، ای اسرائیل،
 زیرا هیچ قومی مثل تو نیست،
 قومی که خداوند، آن را نجات داده باشد.
 خداوند سپر و شمشیر توست،
 او تو را کمک می‌کند و به تو پیروزی می‌بخشد.
 دشمنانت در مقابل تو به زانو در خواهند آمد
 و تو ایشان را پاپمال خواهی نمود.

مرگ موسی

آنگاه موسی از نشتهای موآب به قلّه
 پیسگاه در کوه نبو، که در مقابل اریحاست

کمر دشمنانشان را بشکن تا دیگر برنخیزند.»
¹² موسی دربارهٔ قبیلهٔ بنیامین چنین گفت:
 «او محبوب خداوند است
 و در پناه او زیست می‌کند،
 خداوند تمامی روز او را احاطه می‌نماید
 و از هر بلایی او را حفظ می‌کند.»
¹³ دربارهٔ قبیلهٔ یوسف چنین گفت:
 «خداوند سرزمینشان را برکت دهد،
 با باران و با آبهای زیر زمین.
¹⁴ سرزمینشان در هر فصلی پر بار باشد
 و از محصولاتی که افتاب می‌رویاند غنی گردد.
¹⁵ کوه‌های قدیمی‌شان پر از درخت میوه شوند
 و تپه‌های جاودانی‌شان حاصلخیز گردند.
¹⁶ در زمینشان وفور نعمت باشد
 و ایشان از رضایت خداوند برخوردار گردند،
 خداوندی که دربوتهٔ مشتعّل ظاهر گشت.
 تمامی این برکات بر یوسف باد،
 بر کسی که میان برادران خود شاهزاده بود.
¹⁷ یوسف در قوت مانند گاو جوان است،
 و همچون گاو وحشی با شاخهای خویش تمام قوم‌ها
 را می‌زند.
 این برکات بر هزاره‌های منسی** و ده هزاره‌های
 افرایم** باد.»
¹⁸ موسی دربارهٔ قبایل زبولون و یساکار چنین گفت:
 «ای زبولون سفرهای تو با شادی همراه باشد،
 و تو ای یساکار در خیمه‌های خود شادمان باش.
¹⁹ زبولون و یساکار قوم‌ها را به کوه خود دعوت
 خواهند کرد
 و در آنجا قربانی‌های راستین تقدیم خواهند نمود.
 ثروت دریا از آن ایشان خواهد شد
 و گنجینه‌های نهفته در شن نصیب آنها خواهد گردید.»
²⁰ دربارهٔ قبیلهٔ جاد گفت:
 «برکت بر کسانی باد که به جاد کمک می‌کنند.
 او مانند شیری است درنده و قوی.
²¹ بهترین قسمت سرزمین را برای خود برگزید،

** منسی و افرایم فرزندان یوسف بودند.

شگفت‌انگیزی را که موسی در حضور قوم اسرائیل نشان داد، ظاهر سازد.

رفت و خداوند تمامی سرزمین موعود را به او نشان داد: از جلعاد تا دان، تمام زمین

قبیله نفتالی، زمینهای قبایل افرایم و منسی، زمین قبیله یهودا تا دریای مدیترانه،³ صحرای نگب و تمام ناحیه دره اریحا (شهر نخلستان) تا صوغر.⁴ خداوند به موسی فرمود: «این است سرزمینی که من به ابراهیم و اسحاق و یعقوب وعده دادم که به فرزندان شما بدهم. اکنون به تو اجازه دادم آن را ببینی، ولی پایت را در آنجا نخواهی گذاشت.» بنابراین موسی، خدمتگزار خداوند، چنانکه خداوند گفته بود در سرزمین موآب درگذشت.⁶ خداوند او را در دره‌ای نزدیک بیت‌فغور در سرزمین موآب دفن نمود، ولی تا به امروز هیچکس مکان دفن او را نمی‌داند.⁷ موسی هنگام مرگ صد و بیست سال داشت، با وجود این هنوز نیرومند بود و چشمانش به خوبی می‌دید. قوم اسرائیل سی روز در دشتهای موآب برای او عزاداری کردند.⁹ یوشع (پسر نون) بر از روح حکمت بود، زیرا موسی دشتهای خود را بر او نهاده بود. بنابراین مردم اسرائیل از او اطاعت می‌کردند و دستوراتی را که خداوند به موسی داده بود پیروی می‌نمودند.¹⁰ در اسرائیل پیامبری مانند موسی نبوده است که خداوند با او رودرو صحبت کرده باشد.¹¹ موسی به فرمان خداوند، معجزات عظیمی در حضور فرعون مصر، درباریانش و تمام قوم او انجام داد.¹² هیچکس تا بحال نتوانسته است قدرت و معجزات